

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

KÜLGAZDASÁGÉRT ÉS NEMZETKÖZI ÜGYEKÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRSÁG

Közmunka finanszírozás

Szerkesztette:

Radácsi Milán Viktor, referens

2011

Tartalomjegyzék

Afrika	5
Pretoria.....	5
Amerika	5
Chicago.....	5
Ázsia	7
Dél-Korea.....	7
India.....	7
Japán.....	8
Kazahsztán.....	9
Kína.....	10
Kuvait, Bahrein, Katar.....	12
Maghreb országok.....	13
Európa	14
Albánia.....	14
Belgium.....	14
Belorusszia.....	15
Bosznia - Hercegovina.....	15
Csehország.....	16
Észtország.....	18
Hollandia.....	19
Horvátország.....	20
Írország.....	20
Lengyelország.....	23
Lettország.....	25
Luxemburg.....	25
Macedónia.....	26
Montenegró.....	26
Németország.....	27
Németország/ Baden - Württemberg.....	31
Olaszország.....	32
Orosz föderáció.....	32
Oroszország - Jekatyerinburg.....	35

Oroszország - Rosztov na Donu	37
Oroszország - Szentpétervár.....	38
Portugália	39
Románia.....	40
Spanyolország.....	42
Svédország.....	45
Szerbia	48
Szlovákia	49
Szlovénia.....	51
Törökország	52
Ukrajna	53
Áttekintés és forrásanyagok az OECD közmunka – programokkal kapcsolatos kérdésekről készített elemzéseiről, egyes országok gyakorlatáról	54

Afrika

Pretoria

Évente 210.000-en vesznek rész közmunkában, ezt 2013/2014-ben 610.000-re kívánják növelni.

A közmunkát a 2004-ben bevezetett ún. Expanded Public Works program szabályozza (www.epwp.gov.za), a projektet a Ministry of Public Works irányítja (www.publicworks.gov.za).

Finanszírozása a költségvetésből történik, a program 2. része 2009-ben indult, 2014-ig tart, 4 Mrd rand (kb. 400 M euro) költségvetést rendeltek hozzá.

Készítette: dr. Mészáros Kálmán

Amerika

Az Egyesült Államok népessége kb. 313 millió, a munkaképes korú népesség kb. 154 millió, munkanélküliségi mutató kb. 9 %. A „közmunka” fogalom, a „public work” tágabb értelmezése alapján használatos, lényegében beleértendő a szövetségi, állami, megyei, városi szinten adóbevételekből finanszírozott fejlesztési, építési projekteket is.

1. Arányaiban mennyien vesznek részt közmunkában?

A közmunkát illetően összességében méri a gazdaságélénkítési program hatását a munkaerőpiacra.

A 2008-as gazdasági válságot követően több hullámban döntöttek szövetségi gazdaságélénkítésről. A jelenlegi, Barack Obama elnök által jegyzett törvény az *American Reconstruction and Reinvestment Act of 2009 (ARRA)* Ennek a programnak összességében 787 md \$ -nyi hatást tulajdonítottak. Ezen belül kb. 150 md \$ jutott közmunka programokra, amelyek közlekedés-, energia-, és technológia fejlesztésben jelentkeztek. A központi alapok elosztásának az USA-ban működő rendszerében nehéz azonosítani a központi közmunka programok finanszírozása révén jelentkező munkahelyteremtő hatást. Ezzel együtt a törvény megvalósításáról készült honlap a www.recovery.gov szerint 2011.04.01-06.30. között 546 262 munkahely finanszírozása köszönhető a programoknak.

Az elnöki hivatal részeként működő Council of Economic Advisers adatai szerint az ARRA program összességében

2009-ben	0,7 millió
2010-ben	3,0 millió
2011-ben	2,5 millió
2012-ben	0,7 millió

állást őriz meg, illetve terem.

Obama elnök 2011. szeptemberben terjesztette elő az *American Jobs Act* gazdaságélénkítő szándékú törvényjavaslatot, amely *törvényhozási elfogadása esetén* 447 md \$-nyi gazdaságélénkítő hatással járna. Ezen belül kb. 140 md \$-t fordítanak az oktatási rendszer és az infrastruktúra korszerűsítésére.

Az elnök korábbi javaslataiban 150 000 mérföldnyi autót, 4000 mérföldnyi vasútvonal, 150 mérföldnyi repülőtéri pálya felújításáról és építéséről, illetve következő generációs nemzeti légi irányítási rendszer kiépítésének szándékáról beszélt.

2. Milyen szabályozások vonatkoznak a közmunkára?

A közmunkára fordítható rendkívüli szövetségi szintű forrásokról eseti törvény rendelkezik. ld. American Recovery and Reinvestment Act of 2009

Az egyes államokban (50) állami szintű törvények érvényesek, pl. Illinois államban a Workforce Investment Act (WIA), más államokban a saját törvényhozásuk által elfogadott törvény.

Az egyes államokon belül megyei és városi közigazgatási szinten is működnek a "public work" területet felügyelő intézmények. A cél a teljes körű átláthatóság.

A szabályozás a teljes Egyesült Államokat illetően igen összetett, ezért piaci alapon működő tanácsadó szolgáltatások is igyekeznek eligazítani az érdekelteket: pl. <http://publicworkcompliance.com/>

3. Hogyan történik a finanszírozása?

A szövetségi szinten elhatározott közmunka programokra az egyes államok kezelik a pályázatokat és saját területükön az adott államban működő kiépült intézményrendszer közvetítésével osztják el a központi alapból megkapott pénzeket. Az American Recovery and Reinvestment Act of 2009 – ben megfogalmazott célokra fordítható összegek odaítéléséről a Fehér Ház „ Office of Management and Budget” hivatala bocsájt ki végrehajtási utasításokat.

A törvény végrehajtását az elnök által kinevezett bizottsági elnök vezetésével az érintett állami intézményrendszer 12 vezetőjéből álló bizottság „The Recovery Accountability and Transparency Board” ellenőrzi.

Ugyancsak ellenőrzési kötelezettsége van a magyar Állami Számvevőszék-hez hasonlítható, önálló kormányzati egységként működő Office of the Inspector General-nak, amelynek az egyes tárcákhoz rendelt képviselői (Inspector General) saját irányítású, független apparátusukkal vigyázzák a pénzek törvény szerinti elosztását.

A programok hatásáról a szintén a Fehér Ház részeként működő Council of Economic Advisers készít elemzéseket.

A törvény végrehajtásáról, a pénzek elosztásáról a www.recovery.gov honlap nyújt részletes, nyilvános információt.

Ázsia

Dél-Korea

Dél-Koreában létezik közmunka program, melynek keretében az önkormányzatok által helyben kiválasztott munkákon dolgoznak. A gazdasági válság miatt kialakult magas munkanélküliség idején vezették be a szociális védőhálóból kieső munkaképesek segítésére. Az 1998-as válság során indult be igazából a program.

1. Arányaiban mennyien vesznek részt közmunkában?

Nem központilag koordinált programról van szó, ezért az adatokat nehéz összehozni ilyen rövid idő alatt.

Egy múlt heti cikk szerint Szöulban 2844 fő részvételével indul 3 hónapos közmunka, az egyes kerületekben a helyi igények szerinti munkát fogják végezni. Ez a program 4. üteme, az előző háromban 10049 fő vett részt. A projekt felelőse szerint az ingyenes képzés és munkaügyi tanácsadás segítségével 205 fő talált munkát magának.

Szöul lakossága 12 millió fő, közel negyede az egész országénak. A munkanélküliség 3,3%, a 30 év alattiak körében azonban 7,5% feletti.

2. milyen szabályozások vonatkoznak a közmunkára?

A legnagyobb különbség, hogy nem kötelező a részvétel a programban, épp ellenkezőleg, képzettség alapján választanak a jelentkezők közül. A munkaszerződés aláírása után változatos feladatkörökben 40 órás munkahéttel dolgoznak, de legfeljebb a program 3 ütemében vehet részt egy ember. Az önkormányzat lehetőségei szerint további támogatást ad a résztvevőknek. Szöul esetében ez ingyenes továbbképzést, munkakeresési tanácsadást, állásbörze részvételt, stb. jelent.

A továbbképzés úgy zajlik, hogy 4 órát dolgoznak, és 4 óra képzést kapnak a teljes juttatás mellett.

Juttatás: 935-985 ezer won / hó (kb. 170 ezer Ft)

3. hogyan történik a finanszírozása?

Az egyes önkormányzatokra központilag kiszabott keretből finanszírozzák, Szöul esetében a 2011-es költségvetés 21 md won (kb. 4 md Ft).

Készítette: Pallos Levente, KGSZ

India

Indiában a közmunkát az úgynevezett Mahatma Gandhi Nemzeti Vidéki Foglalkoztatási Garancia Törvény (Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act – MGNREGA) szabályozza. A 2005 augusztus 5-én hatályba lépett törvény jogi garanciát ad arra, hogy a társadalom legszegényebb rétegei pénzügyi évenként 100 nap közmunkát végezhetnek, amennyiben élni kívánnak ezzel a lehetőséggel. A közmunkáért a résztvevők az adott államban mindenkor érvényes napi minimumbért kapják, amely nem lehet kevesebb, mint INR 120 (mai árfolyamon

526,5 Ft), azaz éves szinten az egy munkásnak garantált összeg minimum 52.650.- Ft.

A program mindenki számára hozzáférhető akinek nincs munkája, nem kell a szegénységi küszöb alatt élni. Írásban kell jelentkezni a helyi elöljáróságnál, akiknek 15 napon belül munkát kell adni a jelentkezőnek, amennyiben ez nem valósul meg, napi munkanélküli segélyt kell folyósítani. Egy-egy alkalommal minimálisan 17 nap munkát kell vállalni. A törvény külön kitér arra, hogy a munkalehetőségek legalább egyharmadát nőknek kell betölteni. A munka során gyermekfelügyeletet, italt és árnyékot kell biztosítani.

A munkák jellemzően vízgazdálkodási, talajmegőrzési, erdősítési és közművesítési munkák, kifejezetten a vidéki infrastruktúra, azon belül is az agrárinfrastruktúra fejlesztését hivatottak segíteni. (a pontos bontáshoz lsd. mellékelt Excel táblázat) A munka elvégzése során nem lehet sem alvállalkozót, sem gépi eszközöket használni. Ezzel együtt egy-egy projektben a munka-anyag aránynak minimum 60:40-nek kell lenni. A központi kormány állja a fizikai munka költségének 100%-át és az anyagköltség 75%-át. A maradékot az állami, vagy helyi költségvetésből kell fedezni.

A programra az indiai kormány egyre nagyobb összegeket költ, a 2010-2011-es költségvetési évben elérte az **8,91 milliárdot** (közel kétezer milliárd Ft, ez csak a központi költségvetés által fizetett összeg. Mivel az élők munkája aránya 71% volt, a helyi költségvetések költsége további kb. USD 160 millió), és 54.954.225 embert érintett. Ez az indiai népesség kb. 5%-a.

A programban során 5 millió projektet kezdeményeztek, melyből 2,6 millió fejeződött eddig be.

A programot sok kritika éri, a bürokrácia miatt lassúak a kifizetések, melegágya a korrupciónak, sok a visszaélés (százazatos nagyságrendben adtak ki olyan embereknek is munkát, akik más állami munkahelyen dolgoztak), az igazán rászoruló területeken kevés a munka. Talán a legnagyobb probléma a programmal kapcsolatban, hogy sok területen nem lehet mezőgazdasági munkásokat és építőmunkásokat toborozni, mert a legszegényebbek inkább a sokkal kevésbé megterhelő állami munkát választják mint a hasonlóan keveset fizető, de kemény munkát jelentő aratást vagy a kubikolást. Ez nagyon érzékenyen érintett sok mezőgazdasági termelőt és nagyban hozzájárult a most már tartósan 15-20% közötti élelmiszer-inflációhoz Indiában.

Készítette: Pákozdy Zsolt, KGSZ

Japán

Japánban nem létezik a közmunka magyar értelmezés szerinti fogalma. A *Ministry of Health, Labour and Welfare* és a *Ministry of Internal Affairs and Communications* tájékoztatása szerint kormányzati szinten nincs közmunka programja az országnak.

A *Ministry of Health, Labour and Welfare* különböző programokat biztosít az álláskeresőknek. Az *Employment Security Bureau* országszerte 500 *Hello-Work* elnevezésű hálózatot működtet, mely az álláskeresőknek nyújt támogatást azáltal, hogy részletekbe menő konzultációt követően felvázolja a potenciális munkalehetőségeket. Ezzel a módszerrel évente kb. 1.8 millió ember talál állást.

Példának okáért a „*Mother's Hello Work*” a gyermeket nevelő álláskereső szülők számára szolgáltat információt és munkalehetőségeket párhuzamosan a gyermekek napközbeni elhelyezésének lehetőségével.

A *Hello Work* megélhetési támogatást is biztosít a munkanélküliek számára azáltal, hogy az álláskereső ideje alatt egyfajta juttatást ad. (*employment insurance benefit*)

A *Hello Work* a munkáltatók igényeit és az általuk kínált munkalehetőségeket összehangolja a potenciális munkavállalókkal. Anyagi támogatást nyújt azoknak a cégeknek, amelyek a hátrányos helyzetű munkavállalókat foglalkoztatják (pl. idősebb, leszázalékolt emberek, egyedülálló anyák stb.).

Az utóbbi években a hálózat konzultációs lehetőséget is biztosít a munkájukat elvesztő és ezáltal a megélhetésüket veszélybe sodró polgárok számára. Együttműködik az önkormányzatokkal, amely különböző jóléti szolgáltatásokat, segélyeket nyújt.

Bureau of Industrial and Labor Affairs is működik Tokió városában, ahol a munkanélküli fiatalok, idősek és a hátrányos helyzetű polgárokat üzleti és szakmai továbbképzésben részesítik.

Közmunkának tekinthető az a jelenség, mikor az iskolák, más nevelési és oktatási intézmények szülői kezdeményezésre, „iskolaőri” feladattal bízzák meg az önkéntes jelentkezőket. Ugyancsak önkéntes elven működik az a rendszer is, melynek keretében a nyugdíjasok a város javára felajánlják szolgálatukat jelképes fizetésért cserébe. Forgalmat irányítanak, tisztán tartják az utcákat, szórólapokat osztogatnak, tájékoztatják a járókelőket, koordinációs munkákban vesznek részt stb.

Készítette: Fábrián Emília, KGSZ, Tokió

Kazahsztán

Amennyiben abból indulok ki, hogy a kazah országos internetes kereső rendszer arra a kifejezésre, hogy "közmunka", nem adott ki semmi érdemlegeset, illetve a Főkonzulátussal évek óta szakmai kapcsolatban álló jogász a kérdésemet megelőzően nem igen hallott erről a fogalomról, a KÖZMUNKA Kazahsztánban nem a hétköznapi témája és viszonylag keveseket érint.

Erre részben magyarázatként szolgálhat, hogy jelenleg a munkanélküliségi ráta 5,3%, amire pedig a GDP több éve tartó 7%/év körüli bővülése szolgálhat magyarázattal.

Mindamellet, a Közmunkát 2001 óta törvény szabályozza.

A szociális ellátásnak ez a változata a szakképzettséggel nem rendelkezők számára jött létre.

Amikor a szakképzettséggel nem rendelkező dolgozó elveszti a munkáját és jelentkezik a területileg illetékes munkaügyi hivatalnál, felkínálják számára a közmunka lehetőségét. A felajánlás elfogadása vagy el nem fogadása következmény mentes, mert munkanélküli segélyt se így se úgy nem kap az illető. Ha elfogadja a közmunka lehetőségét, akkor havi szinten 25-30 ezer tenge, cirka 170-200 USD körüli összeget kereshet napi 8 órás foglalkoztatás esetén. Azonban előfordulhat, hogy napi vagy heti szinten csak kevesebb ideig tudnak számára értelmes elfoglaltságot biztosítani.

Értelemszerűen, rövidebb munkaidő, kevesebb keresetet biztosít.

(Egyik informátorom tájékoztatása szerint például a katonai behívók kézbesítését is részben közmunkásokkal oldják meg).

Bár a közmunka szervezése a munkaügyi központok feladata, az elvégzett munka kifizetése a helyi önkormányzatokra hárul.

A vonatkozó törvény nem szabályozza a közmunkások számát, azaz az illetékes szervek elvben minden jogosult számára kötelesek ilyen munkalehetőséget kreálni.

Készítette: Maklári István, KGSZ

Kína

Kína 12-dik Ötéves tervében megfogalmazott irányadó célok között a 31. fejezetben található a "Munkahelyteremtés, mint prioritás" című terv, melyben az aktívabb munkahelyteremtési politika, a közszolgálat javítása, valamint a munkavállalókkal való harmónikus kapcsolat megteremtése szerepel kiemelt célként.

Az egyes területeken kiemelt szerepet és átlátható támogatási rendszert kapnak azok a kormányzati beruházások, melyek munkahelyteremtéssel járnak.

Fejlesztésen mennek keresztül jelenleg a foglalkoztatási támogatások, melyen belül a még több közmunka, közérdekű feladat megteremtése is fontos szerepet játszik.

Az egységesített, szabályozott és rugalmas munkaerő piac elérése a cél, melyen belül a városi és vidéki "foglalkoztatási szolgálat rendszere", és ennek kínai teljes adatbázisának létrehozás, valamint a munkanélküli regisztrációs rendszer fejlesztése prioritást képez.

A munkanélküliség állandó nyomonkövetése, statisztikák és előrejelzések hatékonyabb rendszerének felállítása szintén szerepel az Ötéves tervben.

Egy egységesített városi és vidéki munkaerőpiac felállításának fontossága szerepel ebben a fejezetben, mely az egyenlő foglalkoztatási rendszer kíván megvalósítani a városi és a vidéki munkások között.

A vidék fejlesztésére és a vidéki munkavállalók helyi foglalkoztatásának megvalósításához reform lépések szükségesek, ezért prioritást kap a vidéki hitelszövetkezetek, regionális közösségi bankok felállítása.

Kína 12-dik Ötéves tervében megfogalmazott irányadó célok között a 38. fejezetben található a

Javítani kell a közösségek irányítási struktúráján, valamint a helyi közösségek közjóléti intézményeinek fejlesztésén. Mindezt a társadalmi menedzsment reformjával, helyi viszonyokhoz való igazításával kívánják megvalósítani.

A terv, fokozni a városi és a vidéki közösségek társadalmi szolgáltatási kapacitásait

01 Készítsen egy átfogó közösségi szolgáltatási platformot

02 Információtechnológia alkalmazása a közösségekben

03Tehetségek alkalmazása a közösség szolgálatában

(Végre kell hajtani azt a tervet, mely 500.000 egyetemi hallgatót integrál a városi és vidéki közösségek szolgálatába. A regisztrált közösségi önkéntesek száma el kell, hogy érje a több mint 10%-át az ott élő helyi lakosságnak.

Target	2010	2015	Change over 5 years	Forecast or Binding
<i>Economic development</i>				
GDP (trillion yuan)	39.8	55.8	7% yearly	expected
value-added contribution of service sector to GDP	43%	47%	4pp	expected
Urbanization rate	47.5%	51.5%	4pp	expected
<i>Science and Education</i>				
Consolidation rate of 9 year compulsory education	89.7%	93%	3.3pp	binding
Gross enrolment rate of high school education	82.5%	87%	4.5pp	expected
R&D expenditure to GDP	1.8%	2.2%	0.4pp	expected
Patent per 10,000 people	1.7	3.3	1.6 piece	expected
<i>Energy and Environment</i>				
Farmland reserves (billion mu)	1.818	1.818	0	binding
Decrease in water consumption per unit of value-added industrial output			30%	binding
Increase of water efficiency coefficient in agricultural irrigation	0.5	0.53	0.03	expected
Increase of non-fossil fuel usage in primary energy consumption	8.3%	11.4%	3.1pp	binding
Decrease in energy consumption per unit of GDP			16%	binding
Decrease in CO2 emissions per unit of GDP (%)			17%	binding
Total decrease in emissions of major	Chemical Oxygen Demand (COD)		8%	binding
	Sulphur Dioxide (SO2)		8%	
	Ammonia Nitrogen		10%	

pollutants	Nitrous Oxides			10%	
Forest Increase	Forest coverage rate (%)	20.36%	21.66%	1.3%	binding
	Forest stock (m ³)	137	143	6	
People's wellbeing					
Urban per capital disposable income (yuan)		19,109	26,810	>7%	expected
Rural per capita net income (yuan)		5,919	8,310	>7%	expected
registered urban unemployment rate		4.1%	<5%		expected
new urban jobs				45million	expected
urban participants in basic pension insurance (hundred million)		2.57	3.57	1	binding
participation in the basic medical insurance system for working and non-working urban residents and the new rural cooperative medical care system				3%	binding
low-income housing				36million	binding
overall population (billion)		1.341	<1.39	<0.72%	binding
Life expectancy				1 year	expected

1. arányaiban mennyien vesznek részt közmunkában?

Kb. 0,1 %-a a lakosságnak. Ezek többsége migráns munkás.

2. milyen szabályozások vonatkoznak a közmunkára?

Kínában a közmunka szabályozás a Ministry of Labor and Social Security-hez tartozik. A helyi kormányzatok pedig helyileg szabályozzák a meghatározott közmunka politika figyelembevételével.

3. hogyan történik a finanszírozása?

Közmunka finanszírozása központi költségvetésből finanszírozzák, melynek költségvetését a Kínai Pénzügyminisztérium hatásköre meghatározni.

A rendszer azonban igen összetett és kevésbé átlátható, valamint nem kaptunk hivatalos információt róla.

Ami nyilvános anyag, az a 12-dik Ötéves tervben meghatározott célok, melyeket mellékeltem a munkateremtésre és a közmunkákkal kapcsolatosan.

Készítette: Balogh Márta, KGSZ

[Kuvait, Bahrein és Katar](#)

A közmunka intézménye nem létezik ezekben az országokban.

Készítette: Fodor Barnabás, Kuvait

Maghreb országok

Hidvéghi Balázs és Csizmadia Norbert helyettes államtitkárok október 10-ei kérésére Algéria, Marokkó és Tunézia vonatkozásában az alábbi információt tudom adni.

Algériában van gyakorlata mind a munkanélküliek foglalkoztatásának, mind a büntetés-végrehajtás keretei között megvalósuló közmunkának. A tevékenység a legtöbb esetben köztisztasági, ritkábban infrastruktúraépítési feladatokra terjed ki.

Országos szinten a közmunka a lakosság kevesebb, mint egy százalékát érinti és többségében a munkanélküliek foglalkoztatását célozza, egy olyan országban, ahol a központilag megállapított munkanélküli ellátás rendkívül kezdetleges. Nem elhanyagolható viszont a hívők adományaiból, a mecsetek által visszaosztott támogatások mértéke.

A közmunka szabályozása és finanszírozása önkormányzati szinten történik az adott önkormányzat lehetőségeinek függvényében. A gyakorlat szerint Algériában az önkormányzatok szociális ügyekért felelős részlegei kezelik a közmunka költségvetési forrását, amelyből 1 és 3 hónap közötti időszakra havi 3- 4000,- DZD (cc. 25- 30,- EUR) közötti havi járulékot tudnak fizetni a munkára jelentkezőknek. Az önkormányzatok ugyanezen részlege kezeli egyébként a betegségi és öregségi szociális ellátást is, ami – a közmunkával ellentétben – központi kötelezettsége. Ebből feltételezzük, hogy a közmunka önkormányzati finanszírozása sok esetben másodlagos vagy nem létező.

Egyedül Marokkóban van napirenden egy 22 millió eurónak megfelelő munkanélküliségi kassa központi felállítása. A költségvetési forrás elsősorban a munkanélküli ellátás finanszírozását célozza majd, de a folyamatban lévő egyeztetések eredményeként születhet olyan döntés, amely értelmében a munkanélküli ellátás kifizetésének feltétele lesz a közmunkában való részvétel.

Tunéziában a korábbi időszakban voltak munkahelyteremtőnek nevezett, de inkább közmunkának minősülő infrastrukturális beruházások. Az ott dolgozók többsége ma viszont már nem vállalná az e fajta munkát. Általános a diplomás és szakirányú végzettségű munkanélküliek gazdasági és társadalmi igényeknek megfelelő közmunkáltatásának lehetetlensége. Jellemző a helyzetre, hogy az igen jelentős munkanélküliségi ráta mellett is vendégmunkásokat kell alkalmazni például a szezonális mezőgazdasági munkákra, és ebben az új politikai felállás sem fog várhatóan fordulatot eredményezni.

Készítette: Fodor Zoltán

Európa

Albánia

A közmunkaprogramban foglalkoztatottak száma, százalékos arányról a kamara nem tud felvilágosítást adni. Erről a minisztérium illetékesei a relevánsak (megj.: kéréssem ellenére, erről további tájékoztatást nem kaptam)

Nincs különbség a közunka törvényi szabályozásában, inkább a közbeszerzési törvény, a polgári és más törvények különböznek.

Általában a közmunka, állami támogatásból valósul meg, vagy esetleg helyi szervek támogatásával. Egyes esetekben, közmunka alapokból melyek az EU- vagy EU tagországok alacsony kamatú kölcsöneiből valósulnak meg.

Forrás: Hector Mucaj, PR Tiranai Kereskedelmi és Iparkamara

Belgium

1. A közmunka, mint a munkanélküliek ingyenes alkalmazása különböző közérdekű munkákban, nem létezik Belgiumban. Holott nagy szükség lenne erre az ingyenes munkaerőre a közutak takarítása és karbantartása terén, a különböző közintézmények (iskolák, időotthonok) étkeztetésében alkalmi segítségként, az idősek utaztatásában, illetve az esetleges természeti katasztrófák (nagy esőzések, áradások) után a közterületek megtisztításában.
2. Belgiumban a munkanélküliek nem kötelesek közmunkát végezni, viszont munkakeresőként regisztrálniuk kell az illetékes regionális munkaközvetítő intézetnél, amely munkaközvetítőként jár el a munkanélküli és a munkavállaló között. A munkaközvetítő intézet folyamatosan kínál a munkavállalóknak álláslehetőségeket, illetve szakképzéseket.
3. A belga Nemzeti Foglalkoztatási Ügynökség (*Office national de l'emploi*) egy szövetségi ügynökség, amely vizsgálja, hogy a munkanélküli személy megfelel-e azoknak a feltételeknek, amelyek munkanélküli segélyre jogosíthatják. Belgiumban a munkanélküliek munkába segítése régiók szintjén történik : a Vallon Régióban a FOREM, a Brüsszel-Fővárosi Régióban az Actiris, a Flamand Régióban a VDAB, a német közösségben pedig az Arbeitsamt az illetékes regionális hivatal.
4. A munkanélküliek kötelező közmunkája nem létezik Belgiumban.
5. A munkanélküliekre nézve kötelező közmunka bevezetése nagy ellenállást vált ki Belgiumban. David Clarinval (MR) belga országgyűlési képviselő a brit példát követve szorgalmazná a munkanélküli segély feltételéhez kötést, vagyis a tartós munkanélküliek önkéntes munkára kötelezését a munkanélküli segély fejében. A brit példával ellentétben azonban David Clarnival a heti 30 órás munkaidőt sokallja, mivel úgy véli, így nem jutna idő a munkahelykeresésre. Heti 2-3 munkanapot javasol a tartós munkanélküliek

számára. Ez a javaslat azonban többek nemtetszését váltja ki. Claude Rolin, a Keresztény Szakszervezetek Szövetségének (CSC) főtitkára például hevesen tiltakozik ellene, mondván, hogy a munkanélküliek által elvégzett feladatok más, már ezen a területen alkalmazott dolgozóktól vennék el a munkát.

Belorusszia

1. A munkaképes korúak száma Beloruszban 5740 ezer fő. A foglalkoztatottak száma 2011. I-VII. hónap átlagában 4660 ezer fő. A regisztrált munkanélküliek száma 2011. szeptember 1-én 32 ezer fő. A munkanélküliségi ráta 0,7%, a statisztikai torzításokat figyelembe véve is kevesebb mint 1,5%. Ezen nagyságrendek meghatározzák a közmunka kezelését is.

A Minisztertanács évente közzé teszi a Foglalkoztatási programot. A 2011. évre meghirdetett program értelmében 90 ezer főt kívánnak bevonni a közmunka programokba, ebből 49 ezer fő munkanélkülit.

Ez a program azután lebontásra kerül az egyes megyékre, járásokra és településekre.

2. A közmunka végzés szabályait az 1716/2006-os, többször módosított és kiegészített minisztertanácsi rendelet tartalmazza. A rendelet kitér a közmunka fajtáira, a részt vevők körére (elsősorban a munkanélküliek, az állami otthonba helyezett gyermekek szülei kötelezve vannak a közmunkában való részvételre, megtérítendő az , a közmunkák szervezését és bonyolítását végző megyei, városi, járási tanácsok, valamint a közmunkásokat foglalkoztató vállalkozók feladatait, a foglalkoztatás szabályait.

3. Az éves Foglalkoztatási program finanszírozására Beloruszban összesen mintegy 21 millió USD nagyságrendet kitevő összeget fordítanak. Ennek egy kisebb részét teszi ki a közmunkára fordítható összeg.

A finanszírozás 3 forrásból történik:

- állami költségvetésből, amely az össz keret mintegy 70%-át teszi ki,
- a területi tanácsok saját költségvetéséből, ez mintegy 20%-ot képvisel,
- a közmunkásokat foglalkoztató vállalkozások terhére, ez mintegy 10%-ot tesz ki.

Készítette: Berényi Ferenc, külgazdasági szakdiplomata, Minszk

Bosznia-Hercegovina

Bosznia-Hercegovinában - a bonyolult politikai felépítés szerint - 14 kormány működik, ezek mindegyike foglalkozik munkaügyi, foglalkoztatási kérdésekkel is.

Országos szinten a munkaügyek törvényi koordinációját a sokprofilú Civil Ügyek Minisztériumának (www.mcp.gov.ba/o_nama/org_jedinice/?id=25) 10 fős „Munka, foglalkoztatási, szociális ügyi és nyugdíj osztálya” végzi. Az országos költségvetésben munkaügyi, foglalkoztatási programokra nincs fejezet. A

munkanélküliség kezelése az entitások – a Bosnyák- Horvát Föderáció és a Szerb Köztársaság – valamint Brcko Kerület kormányainak feladata, amelyek - 3 munkaüggyel is foglalkozó minisztériuma - 3 féle törvénycsomag alapján dolgozik. A Bosnyák-Horvát Föderációban ezen felül 10 kanton működik, 10 kormányral, 10 munkaügyi hivattal. A „terepmunka” a kantonok, továbbá a Szerb Köztársaság és Brcko munkaügyi hivatalaiban folyik.

A képhez hozzátartozik, hogy B-H-ban a munkanélküliség 2010-ben 27%-ra szökkent, a háború károsultjainak fizetett szociális kiadások a végletekig megterhelik költségvetéseket, főleg a Föderációét.

Kutatással, számos telefonhívás eredményeként kiderítettem, hogy a 4,5 millióra becsült Bosznia-Hercegovinában (népszámlálás nem volt a háború óta!) kizárólag Szarajevó Kanton működtet saját költségvetéséből egy marginális volumenű közmunka programot. Ennek jellemzői az alábbiak:

- A Szarajevó Kanton költségvetéséből biztosított évi cca. 0,5 m EUR összegre a közmunka végzésre jogosult szervezetek (infrastrukturális beruházók, önkormányzati szolgáltató vállalatok, egészségügyi és öregségi gondozók stb.) pályázhatnak.
- Idén 695 munkanélkülit 2 hónap időtartamra foglalkoztattak ideiglenesen, akik így havi cca. 300 EUR nettó jövedelemhez jutottak, nem kerültek ki a munkaügyi hivatal nyilvántartásából, foglalkoztatásuk nem számított munkaviszonynak. A járulékokat a foglalkoztató megfizette.

Készítette: Dr. Sült Tibor, KGSZ, Szarajevó

Csehország

Csehországban jelenleg a közmunka alatt a településnek/közösségnek nyújtott segítség értendő, ami elsősorban a település környezetének javítása, a közterek tisztaságának fenntartása vagy a kulturális fejlődés és szociális gondoskodás terén nyújtott segítséget jelenti. A takarítás mellett így pl. a korábbi civil szolgálatot teljesítők munkája is ide tartozik. A közhasznú munka keretében a munkahelyteremtésére nyújtott támogatást valamint a munkanélküli segély folyósítását a 435/2004 Sb számú, Foglalkoztatásról szóló törvény 112 §-a szabályozza.

Közmunka keretében alkalmazott személy után a hozzájárulást a Munkaügyi Hivatal biztosítja a ténylegesen ráfordított költség erejéig, beleértve a kötelező közterheket is. A hozzájárulásokat egyrészt az állami költségvetés, másrészt az Európai Szociális Alap forrásaiból finanszírozzák. 2011. év elejétől 2011. május végéig (ami jelenleg a legaktuálisabb adat az eszközök felhasználásáról) erre a célra összesen 346 millió koronát (cca. 38 Mrd. HUF) fordítottak.

Azok, akik jelenleg közmunkát látnak el (anyagi szükség helyzetében levő személyek), nincsenek munkajogi viszonyban és munkájukért nem kapnak javadalmazást. Ezt a tevékenységet azonban figyelembe veszik más típusú támogatások nyújtásánál, pl. konkrétan az ún. megélhetési támogatás esetében. A

tartósan munkanélküliek, akik több mint fél éve kapnak megélhetési támogatást, 2020 korona összegű ún. létminimumra jogosultak. Amennyiben ezt a támogatást növelni szeretnék, úgy bármilyen hasznos munkát, a közszolgálatot beleértve végezhetnek a település számára havi 20 órában. Ezáltal magasabb 2020 – 3126 korona összegű megélhetési támogatásra jogosultak. A megélhetési támogatás azonban függ az adott személy konkrét élethelyzetétől.

2011. év elejétől 2011 szeptemberéig így összesen 17.627 munkakeresőt alkalmaztak közhasznú munka keretében.

2012-től azonban a közmunka szervezésének feladata a településekről a munkaügyi hivatalokra szállhat át. Így ezentúl ők gondoskodnának a védőfelszerelésekről és munkaeszközökről, de a biztosításról is. A cseh Munka- és Szociálisügyi Minisztérium törvénymódosításban javasolja, hogy a szociális segélyek kifizetését a munkaügyi hivatalok alá rendeljék.

Így a jövőben közmunkát nem csupán az anyagi szükséghelyzetében levő személyek végezhetnének, hanem a munkaügyi hivatal döntése alapján más személyek is. A módosító javaslat szerint a jövőben amennyiben az közérdekben áll a közmunka intézményét nem csupán a településeknek, hanem más szervezeteknek is alkalmaznia kell. A módosítást indokoló jelentés példaként a település számára végzett út- és köztérfenntartást, takarítást ellátó cégeket, szociális és egészségügyi intézményeket, önkéntes polgári szervezeteket és más magánszervezeteket említi, amennyiben a tevékenység eredménye a településeket szolgálja vagy a közérdekében áll.

Habár 2011 januárjától a segélyezés szabályai szigorodtak, 2012-től újabb szigorítások várhatók. A képviselők jóváhagyták Jaromír Drábek (TOP 09), Munka- és Szociálisügyi miniszter által benyújtott törvénymódosítást. A módosítások 2012 januárjától lépnének életbe és jelenleg a Szenátus tárgyalja őket. A munkanélküli segélyre vonatkozó szabályok további szigorítását 2012-től szeretné megszavazni az ODS, TOP 09, VV kormánykoalíció. Ennek értelmében 2012-től sem a segély folyósításának ideje sem pedig annak mértéke nem csökkenne, de az érintettek a segélyekhez szó szerint „több munkával” juthatnának hozzá. Ezek a korlátozások Drábek szerint a munkanélkülieket sokkal nagyobb aktivitásra ösztönzi (azokat is érinti, akik frissen lettek munkanélküliek, akár harmincévnyi munkaviszony után), a feketemunka visszaszorításához vezet, továbbá ahhoz, hogy az emberek jobban megbecsüljék az állam által kiközvetített munkát vagy a nyújtott támogatást, amelyet az államtól kapnak. Azok az emberek is, akik csak rövid ideje vannak munka nélkül, kötelesek lesznek elfogadni a közhasznú munkát. Ezért – a közszolgálattal ellentétben – munkabér jár, de ez a munka jellegénél fogva elenyésző. Eddig szükséges volt, hogy az ilyen típusú munkák ne csak az érdekelt egészségügyi állapotának feleljenek meg, hanem annak képzettségének is. 2012-től éppen a második feltétel – a képzettségnek megfelelő munka – szűnne meg.

Az új jogszabályok a következő „csapdákat” rejthetik magukban:

Amennyiben a munkát kereső ilyen munkát elvállal elveszíti a munkanélküli segélyt, mivel 2011-től a kormány eltörölte annak lehetőségét, hogy a segély mellett egy kisösszegű keresete is lehessen (megjegyzés: ez maximum havi 4000 korona cca. 44.000 HUF volt, de 2011-től ennek lehetőségét eltörölték)

Paradox módon akár kevesebb pénzt is kaphat valaki (heti pár óra munkával), mint amit munkanélküli segélyként kaphatna. Drábek miniszter szerint azonban ehhez még kérvényezhetőek lesznek a legszegényebbek számára adható kiegészítő juttatások. Amennyiben valaki a felajánlott munkát nyomós indok hiányában megtagadja, úgy nemcsak a munkanélküli segélyét, de közmunkáért járó minimális juttatást is elveszítheti majd.

A munkanélküli segély három hónapos folyósítása után a munkát keresőknek újra közmunkát kellene vállalniuk, amennyiben számukra a munkaközvetítő ilyesmit kiközvetít. Ezt a heti munkaidő felében heti 20 órában kell végezni.

Csehországban a hatályos foglalkoztatásról szóló törvény alapján 50 éves korig a munkanélküli segély öt hónapig, 50 – 55 év között nyolc hónapig és 55 év felett tizenegy hónapig jár. Ez az ún. támogatási idő.

Az első két hónapban a munkanélküliek az előző átlagos nettó bérük 65 %-át kapják. A harmadik hónapban azonban már csak a Cseh Köztársaságban érvényes átlagbér maximum 0,58-szorosát kaphatják, vagyis 13.280 koronát (cca. 150.000 HUF).

Az ezt követő két hónapban a támogatás mértéke a korábbi kereset 50%-a, majd a fennmaradó időre annak 45 %-a.

Átképzés esetén a támogatás a korábbi kereset 60 %-ára, vagyis havonta maximum 14.883 koronára (cca. 17.000 HUF) nő.

A támogatási idő (öt, nyolc vagy tizenegy hónap) elteltével a munkanélküliek csak szociális támogatást kaphatnak a létminimum mértékében, ami 3.200 korona (cca. 38.000 HUF).

Készítette: Kolozsvári István külgazdasági szakdiplomata

Észtország

Észtországban a közmunkát a 2006 évi Munkapiaci szolgáltatás és segély törvény (Labour Market Services and Benefits Act) szabályozza.

A törvény szerint közmunka csak a munkanélküli személy beleegyezésével végezhető. Egy hónapon belül maximum 10 munkanapot illetve maximum 50 órát dolgozhat az illető. Egy nap nem dolgozhat többet, mint 8 óra és a közmunka időtartama egy héten nem lehet 25 óránál több.

A 16 és 17 éves közmunkát végző személyek napi 7 óránál illetve heti 25 óránál nem dolgozhatnak többet.

Az Észt Munkanélkülieket Biztosító Alap (Estonian Unemployment Insurance Fund) polgárjogi szerződést köt a helyi önkormányzat, non profit szervezet vagy alapítvány azon egységével, amely a munkát biztosítja, melyben meghatározzák a munka jellegét, a munka helyét és időtartamát, az alkalmazott személyek számát, a munkát végző személy jogait és kötelezettségeit, a közmunkát végző személyt illető bért és annak kifizetési módját.

A közmunkát végző személy, díjazásban részesül, melyet a közmunkát biztosító szervezet fizet. A minimum óradíjat (jelenleg 1,73 euro/óra) törvény szabályozza.

Hollandia

Hollandiában jelenleg nem létezik a központi kormányzat által támogatott közmunka program.

A munkanélküliek és szociális támogatáson élők munkapiaci reintegrációját elsősorban egyéb eszközökkel (pl. képzés, oktatás) kívánják ösztönözni, amelyek az illetékes önkormányzat hatáskörébe tartoznak. (Megjegyzés: Hollandiában az adatok nyilvántartása önkormányzati szinten valósul meg (GBA - Gementelijke Basis Administratie), s nincs a magyarhoz hasonló központi adatnyilvántartó rendszer. Ennek is tudható be, hogy a társadalmi problémákat lehetőség szerint önkormányzati szinten kívánják megoldani.) A munkáról és segélyekről szóló törvény (WWB) szabályozza a holland munkanélküliségi ellátás szabályait, a feladatok ellátását önkormányzati szintre helyezik. Az önkormányzatok a megadott kereteken belül, önállóan határozzák meg a segély folyósításának feltételeit. A szociális juttatások folyósításának egyik ilyen feltétele a folyamatos álláskeresés, jöllehet, a gyakran kilátástalan munkaerő piaci helyzetük miatt, sokan felmentést kapnak a munkakeresés alól.

Mindazonáltal, **egyre erősebb a társadalmi igény, hogy a szociális juttatásokat igénybevevők tegyenek is valamit az állami támogatásért.** A szociális partnerekkel folytatott párbeszéd, valamint a koalíciós szerződés figyelembe vételével, a holland parlament jelenleg tárgyalja a kormánypártok azon indítványát, hogy a jövőben általánossá tegyék az egyes önkormányzatok által 2006 óta folytatott gyakorlatot, amellyel munkára kötelezhetnék a szociális támogatásban részesülő munkanélkülieket. Ennek első lépéseként - egészségi állapottól függően - mindenkit munkára köteleznének.

A 2011. júniusban a Szociális és Munkaügyi Minisztérium törvényjavaslatban terjesztette elő a holland szociális segélyek rendszerének módosítását. A törvénykezés célja a képességeknek megfelelő munkára ösztönzés, a törvény megnevezése hollandul: "Wet werken naar vermogen" (WWNV). Az új törvénnyel a kormány erősen vissza kívánja szorítani a segélyen élők számát és csak az arra feltétlenül rászorulókra korlátozná. Számos intézkedést kívánnak hozni annak érdekében, hogy segély helyett a munka világába hozzák vissza az érintetteket. A törvény várható életbelépési időpontja: 2013. január 1. A legfőbb ösztönző erő, hogy azok a személyek, akik teljes mértékben, vagy többnyire munkaképesnek nyilváníthatók, segélyként csak a törvényes minimálbér 70%-ára lesznek jogosultak. A munkahely-közvetítéshez az önkormányzat nyújt teljes körű segítséget. Ugyancsak munkára ösztönözhet, hogy nem az egyén, hanem a teljes család anyagi helyzete alapján határozzák meg a segélyre jogosultságot. Megszűnik az 5 év alatti gyermeket egyedül nevelő személyek mentessége a munkavállalás alól. Korlátozni fogják a segélyből élők külföldi tartózkodásának idejét is.

Törvény kötelezi majd a segélyben részesülőket az 'ellentételezésre', a képességeknek megfelelő munkavégzésre. **Mindazonáltal várható, hogy az új törvény sem fogja bevezetni a közmunka rendszerét Hollandiában.**

Néhány önkormányzat, a WWB törvény előírásainak figyelembevételével, működtet saját maga által kidolgozott, saját felelőssége alapján fenntartott közmunka jellegű

programot. Egy ilyen önkormányzattól kapott információ szerint, a munkanélküli segélyre szoruló személy a segély megtartása mellett, az önkormányzat által felajánlott munkát végzi ("participatie plaats"). Ebben az esetben nem munkaszerződéssel dolgozik, így bér helyett segélyben részesül, amelynek összegét a munkanélküli segély rendszere határozza meg. Ebben a programban a munkavállaló 2 évig vehet részt és foglalkoztatása további kétszer 1 évig meghosszabbítható. Az időszak alatt az önkormányzat továbbképzési és munka reintegrációs programot (mentor) is biztosít.

Egyes önkormányzatok különféle reintegrációs projektet indítottak munkanélküliek részére. Az önkormányzatok a fiatalok munkanélküliségének enyhítése érdekében kötelesek a 18-27 év közötti munkanélküli fiataloknak továbbképzéssel egybekötött munkahelyet felajánlani. Megelőző jelleggel működnek ún. 'work/learning projektek is, amelynek keretében a normál munkavégzés mellett egyidejű tovább képzést is biztosítanak, ami lehetővé teszi, hogy a projekt befejezése után könnyebben lehessen ismét munkát találni.

A közmunka rendszerekkel kapcsolatban feltett további kérdésekre (pl.: mennyien vesznek részt közmunkában, hogyan történik a finanszírozása) a jelenlegi holland gyakorlat alapján nem adható adekvát válasz.

Készítette: Grenszer Gábor, KGSZ

Horvátország

Horvátországban nincs közmunka jellegű intézmény. A munkanélküliek regisztráltathatják magukat a „munkaügyi szolgálatnál”. A szolgálat az illető képzettségének, tapasztalatának megfelelő munka alkalom esetén tájékoztatja az érdekeltet, akinek el kell fogadni a felajánlott munkát. A munkahely nem lehet távolabb, mint 50 km-t az érintett lakásától, és a munkaadónak fizetnie kell a munkába járás költségeit. Amennyiben nem fogadja el, nem jogosult a munkaközvetítő szolgáltatására és nem részesül munkanélküli segélyben.

Készítette: Závoczky Péter, külgazdasági szakdiplomata

Írország

Írországban középtávon a kormány olyan közmunka jellegű ösztönző programokat indított, amelyek a tervezett állami beruházásokba illeszkednek.

A gazdasági és pénzügyi válság 2008 őszi kirobbanása óta a munkanélküliség mérséklése és ezzel összefüggésben a munkahelyteremtés, mint egyik fő gazdaságpolitikai prioritás áll az ír kormány figyelmének középpontjában. A munkanélküliségi mutató idei 14,4%-os mértékét 2012-ben 13,7%-ra tervezik csökkenteni. Ennek érdekében az ír parlament 2011 májusában elfogadta a „Munkahely teremtési kezdeményezések” (Job Initiative 2011) című kormányprogramot,

(<http://www.finance.gov.ie/documents/pressreleases/2011/mn018jobsinit.pdf>),

amelynek részét képezik a közmunka jellegű közvetlen és közvetett ösztönző akciók. A sokoldalú intézkedések általános célja a munkanélkülieknek a munka világába történő nagyszámú visszavezetése. A közmunka jellegű programokkal részletesen fenti dokumentum „Labour activation” fejezete foglalkozik.

A közmunkában résztvevők száma, vagy a foglalkoztatottakhoz viszonyított aránya

A közmunka jellegű programokért felelős PM szerint ilyen statisztika nincs, az ír Központi Statisztikai Hivatal (CSO) ilyen adatokat nem bocsájtott rendelkezésükre.

Köz munkák szabályozása

Az állami közbeszerzési reform keretében a kormány átalakította az állami beruházások közbeszerzési rendszerét. A köz munkákat is magába foglaló állami közbeszerzésekre vonatkozó komplex szabályozási rendszer a mellékelt linken található (<http://www.constructionprocurement.gov.ie/>). A közmunka szerződések jogszabálya a következő linken található kiemelt figyelemmel a „5.3 ‘Pay and Conditions of Employment’” fejezetre (http://www.constructionprocurement.gov.ie/CWMFDocs/PW-CF/PW-CF1_Contract.pdf).

Munkahelyteremtés (köz munka) finanszírozása

2011-ben az állami költségvetés 4,6 mrd euró forrást allokált különböző állami beruházási programok megvalósítására. Átlagban minden 1 M euró állami beruházás átlagban 8-12 közvetlen új munkahelyet teremt. Az állami beruházásoknál új elv, hogy nem az óriás projektek megvalósítása a prioritás, hanem a kisberuházások (minor capital works), azaz a meglévő infrastruktúrák felújítása, illetve karbantartása a kitűzött cél. Ezzel a kormány követi azt a nemzetközi tapasztalatot, hogy a kisberuházások munkahely-intenzívebbek az óriás projekteknél. Ebben az évben 80 M eurót fordítanak oktatási intézetek (iskolák) felújítására, illetve újak építésére. 75 M euró allokálására került sor a vidéki úthálózat felújítására, illetve karbantartására, beleértve a kiegészítő infrastruktúrát (kerékpárutak, parkoló helyek, stb.) Az energia szektorban 30 M eurót különítettek el az energia felhasználás hatékonysági programokra, elsősorban a magánháztartások vonalán. Általános tapasztalat, hogy az ilyen projektek munkaerő felszívó képessége a legnagyobb. Kiemelten kezeli a kormány a KKV-k támogatását, amelyek az állam és a helyi önkormányzatok után a legnagyobb foglalkoztatók. Összhangban a releváns EU acquis-val a kormány hatékony intézkedésekkel hozza helyzetbe a KKV-kat az állami tendereknél. Adó kedvezményekkel támogatja a frissen létrehozott (start-up) innovációs profilú KKV-kat versenyképességük fokozása érdekében az állami megrendeléseknél.

A kormány fent jelzett programjaiban a munkanélküliség csökkentését úgy próbálja megvalósítani, hogy az kevésbé terhelje az óriási deficittel küszködő költségvetést. Ezekhez pénzügyi forrásokat rendel hozzá, de nem a költségvetés kiadási oldalát terhelve, hanem ideiglenes különadókat kivétel. A munkahelyteremtés finanszírozása érdekében a kormány ez év júniusában 4 éves időtávra a nyugdíjalapok bevételeire 0,6%-os adót vetett ki, ami évente 470 M euró forrást (4 év alatt összesen 1,88 mrd eurót) biztosít (<http://www.irishlife.ie/customer-service/pension-fund-levy.html>).

Akcióiban a kormány nagymértékben számít a magánszektor munkaerő felszívó kapacitásaira, kiemelten a KKV szektorra. A kormány a PPP szektort fontos területnek tekinti a magánszektorban a munkahelyteremtésbe történő bevonására (<http://ppp.gov.ie/>).

A közvetlen munkahelyteremtésen túl a kormány olyan szektorokat is bevont *közvetett munkahely teremtési* célzattal programjaiba mint a munkaerő piac igényei szerint a fiatal munkanélküliek továbbtanulása, szakipari átképző tanfolyamok, képzettség nélküliek szakmához juttatása, stb. 2011-ben a kormány 6.000 férőhelyes átképző programot indított az építőiparban munkanélkülivé vált alacsony képzettségű potenciális munkavállalóknak. A fiatal korosztályhoz tartozó különböző képzettségi szinten álló munkanélküli réteg számára közel tízezres nagyságrendben biztosít visszatérést az oktatásba olyan területeken, amelyek a munkaerőpiac szükségleteit maximálisan figyelembe veszik. A képesítés nélküli munkanélküliek számára a kormány új nemzeti 5.000 férőhelyes „internship” programot (<http://www.jobbridge.ie>) indított, amely 6-9 hónapra államilag finanszíroz munkahelyeket a magán és fél-állami cégeknél szakmatanulással egybekötve. Ilyenkor a munkavállaló kapja a munkanélküli segélyt és emellett 50 euró/hét fizetést. A programok összesen 20.900 helyet jelentenek.

Megjegyzem, hogy a közmunka kategóriába tartozik Írországnak a PM alá rendelt állami hivatal az Office of Public Works (<http://www.opw.ie/en/>) tevékenysége. Hatáskörébe az *állami tulajdonban* lévő ingatlanok építésének és karbantartásának, a műemlékek gondozásának irányítása, az árvizekkel kapcsolatos „risk management” tartozik. Ez a portfólió nem fedi le azokat a közmunkákat, amelyekre mostani vizsgálatunk irányul, hiszen – a risk management kivételével - kizárólag állami tulajdonokat érintenek és így nem illeszkednek bele a gazdaság rendszerszerű vérkeringésébe. Nyilvánvalóan ez a tevékenység is teremt munkahelyeket, de ezek száma viszonylag korlátozott.

Alábbi anyagom kiegészítéseként megküldöm az alábbi informatív összeállítást a kormány által a témában hozott konkrét intézkedésekről:

Enda Kenny ír miniszterelnök bejelentette, hogy kormánya a következő négy évben **100.000 új munkahelyet** szándékoznak létrehozni.

Munkahely-teremtési kezdeményezési (**Jobs Creation Initiative**) csomagot a kormány 2011-14 között a nyugdíjalapok éves bevételeinek 0,6%-os megadóztatásával un. ideiglenes munkahely-teremtési illeték formájában (JCI) tervezi finanszírozni. Ezzel a JCI önfinanszírozóvá válik, azaz nem terheli az állami költségvetést. A terv élénk tiltakozást váltott ki a nyugdíjalapok körében. A pénzügyminiszter szerint az illetékkivetés negatív hatásait túlreagálják a nyugdíjalapok, hiszen ezzel nem a bevételeit csorbítják, hanem csak a juttatott adókedvezmények kis hányadát veszi vissza a költségvetés.

Az JCI keretében kormány számos intézkedést léptetett életbe a *állami- és magángazdaság szereplőinek kedvére annak érdekében, hogy új munkahelyeket hozzanak létre:* (i) A munkaadóra eső társadalombiztosítási járulékot (PRSI) az alacsonyabb kategóriában felére mérsékeltek ez év július 1 és 2013 vége közötti időszakban; (ii) Az idegenforgalmi szektorban (éttermek, szállodák, sportcentrumok,

szórakoztató parkok, stb.), amely képes a képzetlen, nagy tömegű munkanélküli réteg részbeni felszívására, az általános forgalmi adót (ÁFA) 13,5%-ról 9%-ra csökkentették. A csökkentett áfa-kulcs 2011. július 1-től került bevezetésre és 2013 végén vezetik ki a rendszerből; (iii) A képzetlen munkaerő számára ugyancsak jelentős munkahelyet generáló építőipari állami beruházások javára a kormány 135M euró kiegészítő forrást allokált, amit más beruházási projektek elhalasztásával teremt elő; (iv) Bérrendezési reformot kezdtek el. 2011. július 1-i hatállyal visszaállították a 8.65 euró/óra összegű magasabb minimálbért (korábban 1 euró csökkentést hajtottak végre). A munkáltató javára módosítják a vasárnapi túlórapénz és prémium fizetés szabályait, (v) A megyei (county) úthálózat korszerűsítésére és bővítésére, valamint az iskolahálózat fejlesztésére központi Alapot hoztak létre, hogy az önkormányzatok a megvalósításhoz szükséges munkahelyeket finanszírozni tudják.

Vélemény: A kormány intézkedés csomagja azt bizonyítja, hogy gazdaságpolitikájának középpontjában az EU-IMF hitelcsomag elvárásaival szinergiában levő munkahely-teremtés áll. A döntési alrendszerek ebből a fő irányvonalból indulnak ki. A kockázat a társadalmi fogadtatásban rejlik, mivel időbeli eltérés van a munkavállalók tovább növekvő jelen terhei és az új munkahelyek jövőbeni létrejötte között.

Készítette: Kertész Péter, Dublini KGSZ

Lengyelország

A közmunka/közhasznú foglalkoztatás intézményét Lengyelországban a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkaerő-piaci intézményekről szóló 2004. április 20-i törvény szabályozta először, amely a *munkanélküliség csökkentésének* egyik aktív formájaként ismeri el ezt a foglalkoztatási formát. A jelenleg érvényben lévő jogszabályi keretet a Munkaügyi és szociális miniszter 2009. január 7-én kelt, a korábbi törvényt módosító 2009/5-ös rendelete adja.

A közmunka foglalkoztatás a ***munkanélküliek meghatározott csoportját*** célozza. Teljes munkaidőre a tartósan (a megelőző két éves periódusban legalább 12 hónapig) munkanélküli státuszban lévők, az 50 év felettek, a szakképesítés vagy középfokú végzettség nélküli, illetve a speciális helyzetben lévő munkanélküliek (korábban szociális szerződésben* álló személyek, 18 év alatti gyermekét egyedül nevelő, korlátozott munkaképességű, börtönviselt, stb.) vehetők fel munkaszerződéssel. A munkaszerződés féléves időtartamra köthető, mely meghosszabbítható egy évre.

Félmunkaidőt meg nem haladó státuszban a 25 év alatti munkanélküliek, a tartósan munkanélküli státuszban lévők, korábban szociális szerződésben álló személyek, illetve szülési szabadság letelte után munkát nem vállaló nők, és gyermektartásra kötelezett munkanélküliek alkalmazhatók 6 hónapos időtartamra.

A munkaügyi központ a 6 hónapos szerződés időtartama alatt a közmunkát szervező részére visszatéríti az általa kifizetett bér és járulék egy részét. A társadalombiztosítási járulékaival növelt megtérített bér összege azonban nem haladhatja meg mindenkorinál az átlagbér 50%-át. Fél évet meghaladó foglalkoztatás esetén a visszatérítés csak minden második hónap bére után folyósítható.

A közhasznú munkákban csak a munkanélküli ellátásban egyáltalán nem részesülők, vagy az ellátásból már kikerült személyek foglalkoztathatóak, a foglalkoztatás időtartama nem korlátozott, de a munkavégzés legfeljebb heti 10 órában történhet. Az ebben formában alkalmazottak nem veszítik el munkanélküli státuszukat és egészségügyi, illetve balesetbiztosításban is részesülnek.

A közmunka/közhasznú foglalkoztatás szervezésére Lengyelországban az önkormányzat illetve a meghatározott tevékenységi körben működő közhasznú szervezet (környezetvédelem, kultúra, sport, turisztika, egészségvédelem, munkanélküliség és szociális támogatás) jogosult. A közmunka hivatalos folyamatának elindítása a munkaügyi központokban kezdődik, amelyek a Munkaügyi és Szociális Minisztérium által közzétett rendelkezésre álló pénzügyi keretről informálják a közmunka szervezésére jogosult intézményeket.

A közmunka/közhasznú **foglalkoztatásra vonatkozó legutolsó adatokat** a Lengyel Munkaügyi és Szociális Minisztérium tette közzé, melyek szerint a munkanélküliek munkaerő piaci aktivitásának fokozása érdekében folytatott tevékenységnek köszönhetően 2009-ben a programba bevont 684 624 fő mintegy 7,6%-a, (kb.54 ezer fő) vett részt közmunkákban, a közhasznú munkákban pedig közel 66 ezer fő alkalmazására került sor.

A közmunka **finanszírozása** Lengyelországban továbbra is – részben vagy egészben – az állami költségvetés (Munkaügyi Alap közvetítésével) és a területi önkormányzatok feladata. A Munkaügyi Alap bevételei 2008-ig a kötelező járulékokból, uniós forrásokból, illetve 2009-ben ezeken túl 690 millió zlotys állami dotációból származtak. Az Alap 2009-ben 11,2 Mrd zlotyt fordított a munkanélküliség enyhítésére (ebben szerepel többek között a munkanélküli segély folyósítása is), mintegy 330 millió zlotyt fordítva a közmunkákra (2006-2008 között ez az összeg 572 millió zlotyt tett ki).

A munkanélküliség csökkentésére foganatosított aktív intézkedések közül a leggyakrabban alkalmazott forma 2009-ben a gyakornoki helyek biztosítása (37,5%), az át-és továbbképzés (24,6%) volt. 2009-ben a közmunkákban foglalkoztatottak részaránya 7,6%-ot, míg a közhasznú munkákban 9,6%-ot tett ki.

A közmunkaprogram alapvetően sikeresnek ítéltető meg Lengyelországban, s kettős feladata – a hazai piaci kínálat szélesítése, illetve a munkanélküliség csökkentése – terén eredményei elvitathatatlanok. A legfőbb célja – a tartós munkanélküliek aktivizálása terén azonban hatékonysága kérdéses, az érdeklődés a közmunka programok iránt egyelőre alacsony, amely a jogi szabályozás további finomhangolását, fejlesztését teszi szükségessé.

***Szociális szerződés** – a társadalmi segítségnyújtásról szóló 2004. március 12-i törvény által kialakított támogatási forma. A szociális szerződés a segítségért folyamodó személy és a szociális intézmény között egy írásban rögzített megállapodás, mely az adott személy vagy családja nehéz életkörülményeinek javítása érdekében közösen elhatározott tevékenység keretében rögzíti a felek jogait és kötelezettségeit.

Készítette: Dr. Wisniewski Anna / Medovarszky György

Lettország

Lettországban a Lett Jóléti Minisztérium Munkaügyi főosztály vezetője által adott tájékoztatás szerint, 2009-től egy úgynevezett önkormányzati ösztöndíjas program került bevezetésre.

2009. szeptember 1-től 2011. április 30-ig 91116 személy kezdte el a programban való részvételét, ebből 19860 személy, különböző okok miatt kilépett a programból.

2011-ben a tervezett résztvevők száma 46121 személy, 2011 második félévben 19628 személy kezdte meg a programban való részvételét.

A programban olyan regisztrált munkanélküliek vehetnek részt, akik nem kapnak munkanélküli segélyt és képesek heti 40 óra fizikai munkát végezni, 18 éven aluliaknak heti 35 óra a maximum. A munkanélküli személy részvételét a programban regisztrált várólista biztosítja függetlenül a munkanélküli szakképesítésétől és korábban szerzett képességeiktől.

A projekt teljes pénzügyi kerete 54,3 millió lat (2009. szeptember -2011. december)

A forrás állami költségvetés és Európa Szociális Alap (ESF)

Készítette: Szoldatits László, Konzul - Külgazdasági Szakdiplomata

Luxemburg:

1. Luxemburgban nem létezik a rendszeres és kötelező közmunka. Viszont a munkanélkülit alkalmanként kötelezhetik különböző közérdekű munkákra, amelynek típusa a munkanélküli végzettségétől függ (közigazgatás, közutak takarítása, stb.). Közérdekű munkaterületeknek tekinthetők az állam, az önkormányzatok, a városi és községi szakszervezetek, a köz- és közcélú létesítmények által kínált munkák, illetve a magánvállalatok által ajánlott munkák, amennyiben a vállalat munkahelymegtartás céljából alkalmaz egy munkavállalót.
2. A munkanélkülieknek regisztrálniuk kell az ADEM-nél (Administration de l'emploi), amely munkalehetőségeket, képzéseket és esetenként közérdekű munkát kínál a munkanélkülieknek.
3. Az ADEM által kijelölt szervek: állami, városi vagy községi szinten különböző közintézmények.
4. Heti negyven óra közérdekű munka, amely heti 32 órára csökkenthető, amennyiben a munkanélküli személy legalább heti 8 órás képzésben is részt vesz. A munka felfüggeszthető abban az esetben, ha a munkanélküli a munkaszolgáltató intézet által javasolt munkára jelentkezik. A munkaadó vállalja azokat a költségeket, amelyek az elvégzendő közérdekű munka természetéből erednek.

Készítette: Zimonyi Eszter vezető KGSZ, Gárdonyi János KGSZ

Macedónia

2009-ben 5 ezer főt alkalmaztak közmunkásként, ez a csaknem 300 ezer munkanélküli töredéke (1,6%-a).

A közmunkában a tartós munkanélküliek, az alacsony képzettségűek, az 55 évnél idősebbek vesznek részt a közmunkát szervező önkormányzat, illetve közvállalat szükségleteinek megfelelően.

A közmunka elsősorban karbantartási munkálatokra (parkok, erdők, utcák, terek, folyópartok, csatornák rendbetétele) irányult.

2009-ben 3,5 M EUR-t költöttek közmunka finanszírozására, ennek nagy részét a Munka- és Szociálisügyi Minisztérium biztosította (3,2 M EUR).

Készítette: Pintér Attila, Magyar Nagykövetség, Szkopje

Montenegró

A foglalkoztatási törvény keretein belül a közmunkaprogram köztudottan az aktív foglalkoztatási politika eszközeként ismert. Kétféle módon kerülnek megvalósításra: országos- és helyi szinten, annak függvényében, hogy a projekt milyen eredményeket jelent és előnyökkel jár. A montenegrói kormány forrás minisztériumai véleményezik a közérdekről és jóváhagyják az egyes projektek végrehajtását.

A közmunka projektek végrehajtásában olyan szociális tevékenységet végző partnerek vannak jelen, melyek tevékenysége kompatibilis a közmunka tevékenység tárgyával. Az egyes projektek és partnerek átlátható folyamat keretében kerülnek kiválasztásra, azaz nyilvános pályázat keretén belül. Az egyes projektek minden kétséget kizáróan közösségi érdeket kell, hogy szolgáljanak, gyakran közvetlen vagy közvetlen úton újabb foglalkoztatást generálnak (ökológiai- és kommunális projektek hozzájárulnak a turisztikai desztinációk fejlődéséhez, egyúttal számos személy foglalkoztatottságát eredményezik a turizmus-közlekedés kapcsán, vendéglátás, szállodaipar, mezőgazdaság, szolgáltató tevékenységek, stb.)

A közmunkákban résztvevők olyan munkanélküliek, melyek a nehezebben munkát találók köréből kerülnek ki, olyan végzettségűek mely nagy számban van a munkanélküli piacon, de az iránta mutatott kereslet rendkívül alacsony, 2011 évben Montenegróban közmunka program keretén belül 1009 munkanélküli lett foglalkoztatva, ami 3,42%-a az összesen nyilvántartott 29509 munkanélküliből az országban (**2011.10.10 napi adat alapján**).

A projektek leginkább környezetvédelem területét ölelik fel, kommunális tevékenységek, és hátrányos helyzetű-, fejlődési rendellenességben szenvedő gyermekek segítésében, kik szokványos oktatásban részesülnek, inkluzív modell szerint vagy óvodába, napközibe járnak.

A projektek finanszírozása, társfinanszírozási modell szerint történik a szociális partnerek részéről, így a Munkaügyi Központ megteremti a forrásokat melyek a foglalkoztatottak béreséséhez előrelátottak, az orvosi vizsgálatok költségeit munkába állás előtt, munkahelyi balesetbiztosítást és minden jogot ami a munkavállalásból

eredően előírt. A partnerek az egyes projektek társfinanszírozói is és biztosítják az anyagi és technikai feltételeket a projektek végrehajtásához, szakmai felügyeletet, előírt munkaruházatot, stb.

Együttműködésünk folytatásának reményében szívélyes üdvözlettel:

Készítette: Aleksandar Rakocevic Tanácsadó, Foglalkoztatási intézkedések Munkaügyi Központ Podgorica

Németország

A közfoglalkoztatásnak (Öffentlich geförderte Beschäftigung) két, határozott időre szóló foglalkoztatottságot biztosító formája létezik Németországban:

a) **Állam által támogatott munkahelyteremtő intézkedések** (Arbeitsbeschaffungsmaßnahme - pl. a Kommunal-Kombi, 2012-ben kifutó projekt): csak kiegészítő és közérdeket szolgáló munkatevékenységre vonatkozik. A foglalkoztatás max. 12 hónapig tarthat. Ha a foglalkoztatás munkaerő-politikai jelentőséggel bír vagy a fenntartó intézmény vállalja a felelősséget, hogy a munkavállalót tartósan foglalkoztatja, 24 hónapig is igénybe lehet venni ezt a formát. A támogatás 36 hónapig is tarthat, amennyiben az intézkedés bevezetésének kezdetétől 55. életévet betöltött személyek foglalkoztatásáról van szó.

b.1) **közfoglalkoztatás a többletráfordítás megtérítésével** (Arbeitsgelegenheiten mit Mehraufwandsentschädigung - AGH MAE): Olyan munkákra vonatkozik, amelyek kiegészítő jellegűek és a köz érdekében állnak.

b.2) **közfoglalkoztatás díjazás ellenében** (Arbeitsgelegenheiten in der Entgeltvariante – AGH E): munkanélküli segélyre vonatkozó kötelező biztosítás nélküli munkaviszony. Nem feltétel a közérdek, lehet üzleti tevékenység is. Ezen változatot alapvetően határozott idejű munkaviszony teremtésénél veszik igénybe.

Mindkét forma célja elsősorban a tartósan munkanélküliek* (vissza)vezetése a munkaerőpiacra, vagyis a szociális integráció, másfelől a foglalkoztatás képességének megtartása, ill. visszaállítása. *A munkanélküliek száma 2011 szeptemberében: 2 795 570 fő.

A Szövetségi Munkaügyi és Szociális Minisztérium 2010 júliusában vezette be az új modellprojektét, az ú.n. állampolgári munkát – **Bürgerarbeit**, melynek célja lehető legtöbb tartósan munkanélkülit a munkaerőpiacra integrálni. Az állampolgári munka – amely közhasznú kell, legyen -2 fázisból áll: az első egy 6 hónapos aktiválási fázis – ami többek között tanácsadásból, képzés megszerzéséből áll. Amennyiben nem sikerülne a programban résztvevő személyt az első munkaerőpiacra integrálni, egy ú.n. állampolgári munkahelyen dolgozna (pl. betegeket és időseket elkísérni hivatalokba, orvoshoz).

1. Arányaiban mennyien vesznek részt közmunkában?

	2007	2008	2009	2010	2011	Változás az előző évhez képest	
	májusától	májusától	májusától	májusától	májusától	abszolút	%
	11	12	13	14	15	16	17
Társadalombiztosítási járulékfizetés alá eső munkavállalók	26.231.091	26.738.879	27.342.715	27.263.255	27.599.714	336.459	1,2
Alacsony jövedelmű foglalkoztatottak	4.575.644	4.626.846	4.714.348	4.691.751	4.702.759	11.008	0,2
Tisztviselő	1.940.161	1.936.080	1.919.248	1.903.398	1.896.867	-6.531	-0,3
Munkanélküliek	4.398.118	3.687.107	3.159.306	3.409.490	3.144.638	264.852	-7,8
Közmunka – Többletráfordítás megtérítése	289.553	269.051	256.790	240.653	271.581	30.928	12,9
Határingázók		98.527	116.567	123.327	128.479	5.152	4,2
Nem önálló munkát végző civil keresőkorú lakosság	37.434.567	37.356.490	37.508.974	37.631.874	37.744.038	112.164	0,3
Önálló vállalkozók és segítő családtagjaik	4.500.880	4.513.340	4.556.220	4.492.650	4.459.890	-32.760	-0,7
Összes keresőkorú lakosság	41.935.447	41.869.830	42.065.194	42.124.524	42.203.928	79.404	0,2

Bundesagentur für Arbeit, 2011. május

2. Milyen szabályozások vonatkoznak a közmunkára?

A közfoglalkoztatás

- hátrébb sorolt, mint pl. tovább- vagy szakképzés vagy egyéb, a munkaerőpiacra visszatérést segítő eszközök.
- a köz érdekében kell, álljon, de nem kell feltétlenül közhasznúnak lennie
- kiegészítő jellegű legyen: az adott munkát ezen támogatás híján nem, nem ilyen terjedelemben vagy csak egy későbbi időpontban lehetne elvégezni. Pl. takarítás nem közmunka, mert elsősorban magának a létesítménynek a hasznára válik, illetve mindig és rendszeresen történik. Minden esetben a munkaügyi hivatal hivatott eldönteni, hogy az adott munka közmunka e.

- d) Igénybevétele esetén a céget nem érheti versenyhátrány.
- e) nem helyettesítheti a szabályos foglalkoztatást.
- f) A közmunka heti óraszámának nincs alsó határa, általában 15 óra a minimum, maximum 30 órában van maximalizálva.
- g) Mivel a közmunka feltételei között szerepel, hogy hátrébb sorolt, ezért időtartama mindig egyénileg kerül elbírálásra.
- h) Azok a külföldiek, akik AGH MAE keretében végeznek közmunkát, mentesülnek a munkavállalási engedély kötelezettsége alól.

3. Hogyan történik a finanszírozás?

1. **Állam által támogatott munkahelyteremtő intézkedések:** a fenntartó intézmények fizetés-kiegészítő és dologi kiadásra fordítandó hozzájárulást kaphatnak. Az átalánydíj nagysága függ a munkavégzés módjától, általában 900, 1100, 1200 vagy 1300 eurót jelent havonta. A regionális és a munkavégzés sajátosságára vonatkozó különbségek kiegyenlítésére a hozzájárulást 10 %-kal meg lehet emelni. Dologi költségekre és a kirendelt munkavállaló kvalifikációjára maximum 300 euró/hó nagyságú hozzájárulás igényelhető.
2. közfoglalkoztatás a többletráfordítás megtérítésével: A tartósan (12 hónapot meghaladó) munkanélküli segélyben (ALG II) részesülőknek továbbra is folyósítják a segélyt (2011 szeptemberében ez maximalizálva van 364 €/hóban), vagyis a munkanélküli továbbra is részesül beteg-, nyugdíj- és ápolási biztosításban. A többletráfordítás megtérítésének nagysága törvényileg nem meghatározott, általában 1-2,50 €-s órabér, amit a munkáltató fizet és csak a ténylegesen közmunkára fordított időre vonatkozik (betegállomány, szabadság ideje alatt, munkaszüneti napokon, hétvégén nem.) Az utazási költség része a többletráfordítás-megtérítésnek. Amennyiben a munkanélküli nem vesz részt a közmunkában, 3 hónapra szankcionálják, vagyis a munkanélküli segélyét legalább 30 %-kal csökkentik.
3. állampolgári munka: 30 órás munkahét esetén 1080 euró, 20 órásnál 720 euró. Ezek az összegek tartalmazzák a munkavállalóra eső társadalombiztosítási járulékok összegét, a munkanélküli-biztosítást azonban nem. A modellprojektet az állami költségvetésből, illetve az Európai Szociális Alapból finanszírozták. A későbbiekben a költségek felét a helyi illetékes Munkaügyi Hivatal állja.

Törvényi háttér: Szociális Törvénykönyv <http://www.sozialgesetzbuch-sgb.de/>

A Szövetségi Közigazgatási Hivatal (Bundesverwaltungsamt) minden egyes olyan társadalombiztosítási kötelezettséggel rendelkező munkahelyet 900,00 euró hozzájárulással támogat, amely legalább heti 30 óra munkaidőre vonatkozik és a munkabér legalább havi 900,00 euró. Ezen túlmenően a munkaadóra háruló társadalombiztosítási járuléknak (Arbeitgeberanteile zur Sozialversicherung) a 20%-át fedezi az alábbi kiadásokat tekintve: betegbiztosítási járulék, ápolási biztosítási járulék, nyugdíjbiztosítási járulék, a betegség esetén bekövetkező bérfolyósítás pótléka (Umlage U1), az anyasági szabadság esetén bekövetkező bérfolyósítás pótléka (Umlage U2), a csőd eljárás esetén bekövetkező bérfolyósítás pótléka (Umlage U3). Egyéb nagymértékű költségterhet a munkaadónak saját magának kell állnia.

Berlin példája:

A Berlieni Szenátus példaértékű a tekintetben, hogy az állam által támogatott közmunkaprogramok (öffentlich geförderte Beschäftigung) biztosíthatja az egyén egzisztenciális megélhetését. A közmunkáért tarifa szerint megállapított bérezés jár, aminek a Berlieni Szenátus által meghatározott, törvényben rögzített mindenkor minimálbérnek kell megfelelnie, vagyis aktuálisan 7,50 euró órabérnek. A teljes munkaidőben végzett közmunka (ún. ÖBS-munka) ellenértéke, vagyis a munkabére tehát **legkevesebb havi bruttó 1.300,00 euró** kell, legyen.

2009 nyarán az Internationaler Arbeitsmarkt GmbH (FIA) - Nemzetközi Munkaerőpiac Kft. - kutatócsoportjának szakértői a közmunkaprogramok megvalósulását vizsgálták és először volt lehetőség tudományos alapokon álló kimutatásokat kapni a közmunkaprogramokról. A felmérés során 500 közmunkaprogram keretében dolgozót kértek meg a személyes és szakmai helyzetéről. Nagyjából 90 százalék örömet fejezte ki a tekintetben, hogy végre újból olyan munkát végez, aminek értelme van, amire a társadalomnak igénye van. A legtöbben elégedettek voltak a munkájukkal és azt mondták, az a tevékenység, amit végeznek, örömet okoz számukra és ezáltal újra a társadalom részének tekintik önmagukat. Ezáltal tehát a közmunkaprogram ajtót nyitott számukra ahhoz, hogy újra részesei legyenek a társadalomnak, egyenjogú tagjai legyenek a társadalomnak azok is, akik korábban leggyakrabban elutasítást, kirekesztést és társadalmi lesüllyedést tapasztaltak

További részletek: <http://www.berlin.de/sen/arbeit/besch-impulse/beschaeftigung/>

Berlin városállama a tartománya költségvetésnek a közmunkaprogramok számára elkülönített keret terhére részt vállal a foglalkoztatási fázisban szükséges személyzeti és dologi költségek átvállalásával. Ennek a támogatásnak a feltétele, hogy a megpályázott intézkedések a Szövetségi Közigazgatási Hivatal (Bundesverwaltungsamt) által támogatott intézkedések legyenek, valamint a programban résztvevőket a helyileg illetékes Jobcenter (az Állami Munkaügyi Ügynökség, az Arbeitsagentur, munkaközvetítő hivatala) küldje.

A berlini közmunkaprogram keretében történő támogatáshoz szükséges, hogy a törvényben meghatározott bérfizetési tarifa illetve a helyben általános bérezés legalább havi 1.300,00 euró legyen. A Berlin tartomány részvállalása a személyzeti költségekben kétféle változatban lehetséges:

1. Amennyiben a foglalkoztatás keretében a munka egy magasabb igény szintű tartalmat hordoz és a munkabér egy 31 órás munkahét keretében legalább havi 1.300,00 euró Kifizetést lehetővé tesz, akkor a 900 euró nagyságrendű szövetségi finanszírozást a fentieknek megfelelően ki kell egészíteni egy ún. „hiányszükséglet-finanszírozás” (Fehlbedarfsfinanzierung) keretében tartományi forrásokból, ehhez hozzászámítva a magasabb társadalombiztosítási költségterheket is.
A „munka egy magasabb igény szintű tartalma” jelentheti a koordinálói, tanácsadói, nyelvközvetítői, kutatói, szociálpedagógiai-felügyelői, újságírói, művészeti vagy társadalomtudományi szempontból jelentős tevékenységet.
2. A heti 30 órát magában foglaló foglalkoztatási viszony esetén kevesebb, mint 1.300,00 euró havi munkabért a berlini városállam (tartomány) kiegészíti a

Szövetségi Közigazgatási Hivatal (Bundesverwaltungsamt) az ún. „hiányszükségleti-finanszírozás” (Fehlbedarfsfinanzierung) keretében támogatott fix támogatási összeggel. A berlini minimálbérre vonatkozó (7,50 euró órabér, ami egy 30 órás munkahétre vetítve havi 975,00 euró munkabért jelent) törvényi határozatokat figyelembe kell venni.

A személyzeti költségek finanszírozásán kívül lehetséges egyéb olyan alkalmazások finanszírozása, amelyek a foglalkoztatás kivitelezésével összefüggésben jelentkeznek (mint pl. a dologi költségek). A berlini városállam (tartomány) ebben az esetben egy meghatározott, fix költség-hozzájárulást fizet.

A 70 euró mértékben támogatott költség-hozzájárulás többnyire olyan kisebb intézkedések vagy projektek költségét fedezi, amelyek illeszkednek a foglalkoztatást biztosító (munkaadó) infrastruktúrájának egészébe és nem okoznak egyéb dologi költséget.

A 140 euró mértékben támogatott költség-hozzájárulás olyan intézkedések vagy projektek javára adható, amelyek illeszkednek a foglalkoztatást biztosító (munkaadó) infrastruktúrájának egészébe (annak részét képezik) és a foglalkoztatás minősége által további, az abban résztvevők számától függően további dologi költséget okoznak.

A 200 euró mértékben támogatott költség-hozzájárulás olyan intézkedések vagy projektek javára adható, amelyek a nagyságukat vagy az elvégzendő tevékenység fajtáját tekintve nagyobb mértékű dologi költséget és/vagy a foglalkoztató részéről további koordináló vagy a munkatevékenységet felügyelő (személyzeti) költségeket vonz maga után.

Forrás és további részletek: <http://www.oeps-berlin.de/Bürgerarbeit.html>

Németország - Baden-Württemberg

Az információt Németország Baden-Württemberg Szövetségi tartományban – felelősségi területemen – a „Ministerium für Arbeit und Sozialordnung, Familie, Frauen und Senioren Baden-Württemberg” – a tartományi munkaügyi, szociális rendért, családjáért, nőkért és idősekért felelős minisztérium tudja szolgáltatni.

A 2011. október 11-én reggeli munkakezdekskor kézhez kapott feladat teljesítéséhez telefonon kerestem az adott minisztérium miniszteri titkárságát. Kérésükre a mellékelt némi háttér információt tartalmazó e-mailt küldtem el.

A telefonon kapott tájékoztatás szerint a mail kiszignálása az ügyosztályra a tapasztalat szerint néhány napot vesz igénybe, és ez feltételezésem szerint még nem történt meg. Nyilván ez a magyarázza, hogy nem éltek javaslatommal, hogy a rövid tájékoztatást telefonon tegyék meg.

Tekintettel az október 12-i reggel 9 órás határidőre, a következőket tudom közölni:

- a jelentős munkaügyi rendelkezések országosak; ezeket a Szövetségi Kormány hozza meg, és az egyes tartományokban a tartományi kormányok végrehajtják.
- Baden-Württembergben a német tartományok között Bajorország után a legkisebb a munkanélküliség, a közeljövőben teljes foglalkoztatottság, illetve szakemberhiány várható (ami már áll mérnökökre, informatikusokra, egészségügyi szakszemélyzetre, stb.) Emiatt a közmunka és szervezése Délnémetországban nem időszerű kérdés.

Amint az illetékes tartományi minisztériumtól a kért információ rendelkezésre áll, azonnal közlöm Önökkel.

Készítette: Dr. Víggh Albert, külgazdasági szakdiplomata

Olaszország

1. Arányaiban mennyien vesznek részt közmunkában?

Jelenleg Olaszországban nincs közmunkát illető gyakorlat.

2. Milyen szabályozások vonatkoznak a közmunkára?

Jelenleg nem lehettek fel közmunkára vonatkozó szabályozások.

3. hogyan történik a finanszírozása?

Jelenleg nincs finanszírozási keret meghatározva.

Készítette: Csernovitz Erik, KGSZ

Orosz Föderáció

1. A közmunkában résztvevők aránya

2008-2010. években a munkaerőpiacon kialakult feszültségek oldására több intézkedés született Oroszországban. A foglalkoztatás érdekében tett intézkedések egy részét az Orosz Föderáció Egészségügyi és Foglalkoztatási Minisztériuma törvényben szeretné rögzíteni. A programok közül az egyik legsikeresebbnek a munkanélküliek önfoglalkoztatásához nyújtott támogatás bizonyult, ami azt jelenti, hogy a saját vállalkozást nyitó munkanélküliek 58 800 rubel (kb. 1400 EUR) támogatást kapnak. A közmunka program szintén sikeresnek bizonyult a kezdeti kritikák ellenére, összesen 4 millió olyan embernek segített a felszínen maradni, akiket az elbocsátás fenyegetett.

A Munkaügyi Központok szervezésében a 2009-2010. években átképzésen, szakképzésen Oroszországban 384 ezer fő vett részt, 2011-ben 85,7 ezer fő átképzését tervezik. Diploma utáni aspirantúrát 120 ezer fő kezdett, ebben az évben ez a szám 40 ezer lesz. Saját vállalkozást 400 ezer munkanélküli nyitott, 2011-ben várhatóan 169 ezren fognak. A közmunka programban két év alatt 4 millió fő részesült, az idén a számuk 67 ezerre tehető. A fenti számok alapján látható, hogy a közmunkaprogramban résztvevők aránya a legnagyobb.

Részletes adatokat 2009. első háromnegyedévére találtunk, amely tartalmazza a regionális munkaügyi központok által szervezett különböző programokban résztvevők számát és a programokra fordított összegeket. A táblázatban részletezett adatok alapján elmondható, hogy a közmunkaprogramban résztvevők aránya a legmagasabb, 78,57 %, az egyéni vállalkozás indításához segítségben részesülők aránya 10,78 %, átképzésben részesülők aránya 7,52 %, személyre szabott támogatást a programban résztvevők 3,13 %-a kapott. (1. sz. melléklet)

2. Közmunka feltételeinek szabályozása

A közmunka olyan munkavégzés, amelyik társadalmilag hasznos, és a munkát kereső állampolgárok számára jelent pótlólagos támogatást. A közmunka lényege az, hogy egyrészt a városok, kerületek, vállalatok és szervezetek számára ideiglenes vagy szezonális munkákhoz munkaerőt biztosítson, másrészt anyagi támogatást nyújtson az állampolgároknak ideiglenes kereseti lehetőség biztosításával. Ahhoz, hogy valaki a közmunka programban részt vegyen, az szükséges, hogy regisztrálja magát munkanélküliként a lakóhelye szerinti munkaügyi központban. A közmunka végzéséért minden esetben a programban résztvevők fizetést kapnak.

A közmunka szervezésére a lenti jogszabályok vonatkoznak:

- az Orosz Föderáció Munka Törvénykönyve
- a 1032-1. sz. 1991.04.19-i Szövetségi Törvény „Az Oroszországi Föderáció lakosságának foglalkoztatásáról”
- OF 875 sz. 1997.07.14-i Kormányhatározat „A közmunkák szervezésének szabályozásáról”
- a fizetett közmunka szervezésével kapcsolatos állami szolgáltatást biztosító adminisztratív szabályozások
- az Egészségügyi és Foglalkoztatási Minisztérium 485. sz. 2005.07.29-i Utasítása „A lakosság foglalkoztatását és a munkanélküliek szociális támogatását szolgáló intézkedések finanszírozási rendjéről”
- a regionális szubjektumok határozatai a közmunka szervezéséről

A fizetett közmunkákat az Orosz Föderáció régióiban működő Munkaügyi Központok szervezik, az ehhez szükséges forrásokat a központi költségvetésből illetve a régiós költségvetésből biztosítják.

A közmunkák szervezése jellemzően a lent felsorolt területeken történik:

- autóutak építése, javítása, víz-, gázvezetékek, csatornák, egyéb kommunális hálózatok karbantartása, javítása.
- mezőgazdasági földművelési (öntözési) munkák végzése, erdőgazdasági munkák,
- mezőgazdasági termékek betakarítása és tárolása
- lakásépítés, lakástatarozás, szociális-kulturális objektumok felújítása, műemlékek helyreállítása, természetvédelmi területek gondozása
- személyszállítás, hírközlési területen végzett munka,

- lakossági és kommunális intézmények működtetése, lakossági szolgáltatások végzése;
- közterületek parkosítása, erdők ápolása, pihenő körzetek karbantartása,
- idős és rokkant emberek, betegek gondozása;
- gyermeküdtetés biztosítása az iskolai szünetekben, szanatóriumi és üdülő épületek kiszolgálása;
- társadalmi-kulturális programok szervezése.

A közmunka szervezésénél figyelembe veszik az állampolgárok életkori és egyéb tulajdonságait, az Orosz Föderáció munkavállalást szabályozó törvényeit, ez a munka csak az állampolgár beleegyezésével jár lakóhelyváltással, különösen kedvező a következő esetekben:

- Pályakezdő, de nincs szakképesítése;
- Több mint egy éves szünet után próbál ismét elhelyezkedni;
- Több mint 18 hónapja regisztrált munkanélküli, illetve több mint 3 éve nem dolgozott;
- Szezonális munka végzését követően jelentkezett a foglalkoztatási központban;
- Egyéni vállalkozói tevékenységét megszüntette a jogszabályoknak megfelelően;
- Munkanélküliségét megelőzően már több mint egyszer megszüntették egy éven belül a munkaviszonyát fegyelemsértésért vagy más szabálysértésért.
- Elutasította a felajánlott továbbképzési lehetőséget, vagy átképzési lehetőséget
- A foglalkoztatási központ átképzésre irányította, de onnan fegyelemsértés miatt eltávolították.

A közmunkára való beosztásnál előnyt élveznek azok, akik nem részesülnek munkanélküli juttatásban, illetve több mint 6 hónapja regisztrált munkanélküliek.

3. Közmunka finanszírozási feltételei

A közmunkában való részvétel előnyei:

- Ideiglenes munkahelyet biztosít
- Hivatalos elhelyezkedést jelent (határozott idejű munkaszerződést kötnek)
- Havi kereset nem lehet alacsonyabb, mint a szövetségi törvényben meghatározott minimálbér
- A munkanélküli segély megtartása, anyasági juttatások kifizetése megmarad;
- Szociális biztosíték: betegszabadság fizetése, a ki nem vett szabadság kompenzálása stb.
- Végleges elhelyezkedési lehetőség a közmunka végzésének lejártá után.

A közmunka szervezésében a regionális Munkaügyi Központok vesznek részt a foglalkoztatókkal közösen. A Központok szerződést kötnek a munkát adó szervezetekkel. A munkáltatók határozzák meg a közmunka helyét, jellegét és idejét.

A foglalkoztató a közmunkára irányított személlyel határozott idejű munkaszerződést köt. A szerződést a közmunkára irányított fél bármikor felmondhatja, ha sikerül ideiglenes vagy végleges munkát kapnia. A közmunka költségeit a foglalkoztató szervezet állja. A közmunkán résztvevő a ténylegesen ledolgozott munkáért kap fizetést a szervezetenél működő munkafeltételek szerint. A foglalkoztató és munkáltató között kötött szerződésben rögzítik a felek jogait és kötelezettségeit, a végzendő munkát, a munkaidőt, kimenő napokat, a fizetést és az egyéb kedvezményeket, a megfelelő munkaeszközök biztosítását, a nem teljesített munkáért kiszabható szankciókat. A közmunkára kötött határozott idejű szerződést a munkavállaló a lejárat előtt felbonthatja, ha másik álláslehetőséget talál.

A központi költségvetés eszközei terhére finanszírozott közmunkánál a munkanélküliek a fizetésen felül is támogatásban részesülnek. Az ilyen jellegű támogatás összege nem lehet kevesebb, mint a mindenkori munkanélküli segély, de nem haladhatja meg annak kétszeresét.

A közmunka ideje beleszámít a rendes munkaviszony idejébe, és bejegyzésre kerül a munkakönyvbe.

A közmunka időtartama 3 hónapig terjedhet.

A foglalkoztatónak a közmunkás fizetésével, a közmunka szervezésével kapcsolatban felmerült költségeinek egy részét a Munkaügyi központ megtéríti. A térítés a bér és a bérköltségek 95 %-a, de a bér nem haladhatja meg a minimálbér összegét. (Jelenleg ez Oroszországban 4330 Rubel, kb. 100 EUR).

Ugyancsak részben megtéríthetők a munkaadónak a közmunkások helyszínre történő szállításának költségei, a munkaruha, munkaeszközök költségei a bemutatott számlák alapján. Csak olyan foglalkoztató köthet közmunkára szerződést, amelyeknek nincs lejárt tartozása a költségvetés illetve a költségvetésen kívüli alapok felé.

Készítette: Horváth Valéria KG

Oroszország, Uráli Szövetségi Körzet, Jekatyerinburg

1. Arányaiban mennyien vesznek részt közmunkában?

Az Uráli régióban a közmunkában foglalkoztatottak száma elhanyagolható. A régió Oroszország egyik legnagyobb ipari térsége.

2. Milyen szabályozások vonatkoznak a közmunkára?

Közmunkát minden olyan ember vállalhat, aki be van regisztrálva a helyi munkaügyi központba és jelenleg munkanélküli státusza van. Prioritást élveznek azon munkanélküliek, melyek nem kapnak munkanélküli támogatást és legalább 6 hónapig munkakeresőként van regisztrálva.

Elsődleges közmunkák:

Közterület karbantartás, erdőgazdálkodás, üdülőterületek karbantartása, mezőgazdasági munkák, mezőgazdasági termékek feldolgozása és tárolása, építkezés és felújítás, útépités, takarítás, kiskereskedelmi szolgáltatások, stb..

3. Hogyan történik a finanszírozása?

A közmunkára való alkalmazás a munkaügyi központ engedélyével és egy munkavállaló-munkaadó közötti szerződéssel jön létre. A munkaadó kitézi a feladatokat, határidőket, munkaidőt, valamint biztosítja a munkához szükséges feltételeket.

A felvett alkalmazott automatikusan elveszti közmunkára való jogát, ha új, vagy ideiglenes munkahelye keletkezik.

A közmunkán dolgozó személyek a ténylegesen elvégzett munka alapján kapják a fizetést közvetlenül a munkaadójuktól – ez nem lehet kevesebb az államilag meghatározott minimálbérnél. A munkaadó további szociális és egyéb juttatásban részesítheti a közmunkára felvett alkalmazottját.

Az államilag támogatott közmunkában dolgozók támogatása a munkaszerződésben meghatározottak alapján történik – a támogatás nem lehet kevesebb, mint a minimális munkanélküli segély és nem lehet több annak a kétszeresénél.

Készítette: Varga Tamás - KGSZ Jekatyerin

A Dél-oroszországban működő Rosztov-na-Donui külgazdasági iroda közmunka finanszírozására vonatkozó információi

Tekintettel arra a tényre, hogy a moszkvai Kereskedelmi Képviselőlet Oroszország egészére vonatkozóan nyújt információt, ezért jelen tájékoztató elsősorban a dél-oroszországi térségre vonatkozó adatokat és sajátosságokat kívánja bemutatni azon kérdések esetében, ahol ez lehetséges.

Oroszországban a közmunkavégzésre vonatkozó előírásokat a „A közmunka szervezéséről szóló rendelkezés jóváhagyásáról” szóló 1997. július 14-i 875. számú Kormányrendelet szabályozza, melyet eddig az 1999. november 12-i 49. számú, valamint a 2005. február 1-i 49. számú és 2007. január 11-i 4. számú kormányrendeletek módosítottak.

A rendelet szerint közmunka alatt olyan társadalmilag hasznos tevékenységet kell érteni, amelyet a munkát kereső állampolgárok számára szerveznek szociális támogatás céljából. Az Oroszországi Föderáció közigazgatási egységei – köztársaságok, megyék, határterületek, helyi önkormányzatok – az illetékes helyi foglalkoztatási központok javaslata alapján és annak részvételével határoznak a következő évben megvalósításra kerülő közmunka programok volumenéről és fajtájáról a munkanélküli lakosság összetétele és nagysága alapján.

A közmunkaprogramok végrehajtására a regionális közigazgatási egység, a helyi önkormányzat, a foglalkoztatási központ és a közmunkát megvalósító szervezet megállapodást kötnek, amely szabályozza a felek jogait és kötelességeit. A közmunka programokban résztvevőket a foglalkoztatási központ közvetíti ki. Előnyben részesülnek azok az állampolgárok, akik munkanélküliek és nem kapnak munkanélküli segélyt, illetve azok, akik már több mint 6 hónapja regisztrált munkanélküliek.

Az állampolgárok beleegyezésük esetén vesznek részt a közmunkában. Azonban a kormányrendelet szabályozza azokat az eseteket, amikor a felkínált munkalehetőséget „megfelelőnek” kell tekinteni. Többek között azok esetében, akik először keresnek munkahelyet és nem rendelkeznek szakmával, akik több mint 18 hónapja regisztrált munkanélküliek, illetve több mint 3 éve nem dolgoztak, akiket egy év alatt többször elbocsájtottak a munkahelyükről a munkafegyelem megsértése miatt stb. Amennyiben három hónapot meghaladó munkanélküliségi segély kifizetését követően ezen esetekben nem fogadják el a felkínált közmunka lehetőséget, akkor 3 hónapig fel lehet függeszteni a munkanélküli segély folyósítását. A közmunkáért kapott fizetés nem lehet kevesebb a szövetségi törvény által megállapított mindenkor minimálbérnél. A közmunka program ideje alatt továbbra is megmarad a munkanélküli segélyre való jogosultság. Ebben az esetben a munkanélküli segély további folyósításának alapja a közmunkát lebonyolító szervezet által kiadott igazolás.

A közmunka maximális időtartama 3 hónap. A közmunkában eltöltött idő munkaviszonynak számít. A rendelet értelmében a közmunka finanszírozása a közmunkát lebonyolító szervezet pénzügyi eszközeinek felhasználásával történik, azonban a szövetségi és regionális költségvetésekből adható állami támogatás. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy maximum a minimálbér erejéig, a munkadíjazásáért kifizetett összeg 95 %-át (beleértve a TB és egészségügyi járulékok összegét is) a központi költségvetésből megtérítik a közmunkát lebonyolító szervezetnek. A regionális költségvetésből részben megtéríthető a közmunkát végzők munkahelyre és visszaszállításának költsége, a szükséges munkaeszközök és anyagok beszerzésének értéke stb. A költségvetési támogatások átutalása a foglalkoztatási

központra keresztül történik a közmunkásokat foglalkoztatók részére, melynek feltétele, hogy köztartozása nem lehet az adott szervezetnek.

Hasonlóan adható támogatás regionális költségvetési forrás igénybevételével – átmeneti jelleggel – olyan vállalkozásoknak, amelyek egyébként nagyszámú létszám leépítést valósítanak meg.

A közmunka program kiemelten támogatott projektjei közé tartoznak a lakókörnyezet rendben tartását, szociális létesítmények, utak javítását és fenntartását célzó munkavégzések, mezőgazdasági munkálatok, idősek és rokkantak gondozása, hulladékok összegyűjtése és másodlagos feldolgozása.

A közmunka program finanszírozása szempontjából a közmunkára fordított összeg és annak megoszlása a szövetségi költségvetés, regionális költségvetés és a közmunkát bonyolító vállalkozás között évről évre folyamatosan változik.

Rosztov megyében például 2003-ban még 21.300 fő vett részt közmunka programban, melynek teljes költsége 32,1 millió rubelt (cca. 218 MHUF) tett ki. A szövetségi költségvetésből 31,8 %, a regionális költségvetésből 27,7 %, egyéb állami forrásból 4,8 % támogatást kaptak a közmunkát lebonyolító szervezetek, míg a fennmaradó 35,7 %-ot maguknak kellett előteremteni.

A jelentős eltérések illusztrálására: 2010-ben Rosztov megyében 4.418 személy közmunka végzésére 55 millió rubel szövetségi költségvetési forrást biztosítottak (regionális forrás 2,7 millió rubel), míg Volgograd megyében 11.986 személy foglalkoztatására 462,4 millió rubelt (regionális forrás 27,5 millió rubel), Asztrahany megyében pedig 11.542 személy foglalkoztatására 33 millió rubelt (regionális forrás 2 millió rubel). A közmunkában részt vett személyek aránya egyetlen dél-oroszországi közigazgatási egységben sem közelíti meg a munkaképes lakosság 1 %-át.

Összességében azonban megállapítható az a tendencia, hogy az 1997. évi kormányrendeletben eredetileg megfogalmazott „szövetségi költségvetésből és regionális költségvetésből adható támogatás” helyett a közmunka programok megvalósítása a dél-oroszországi régióban egyre inkább szövetségi költségvetési forrásból történik mind abszolút összegben, mind arányaiban.

Készítette: Dr. Kádár András tanácsos, külgazdasági szakdiplomata
Rosztov-na-Donu, Oroszország

Észak-nyugati Szövetségi Körzet /ÉNYSZ/, Szentpétervár

A közmunkák meghirdetésének, lebonyolításának és finanszírozásának rendszerét több szövetségi törvény és rendelet, ezen belül pedig az Oroszországi Föderáció /OF/1031/1991 sz. foglalkoztatási törvénye szabályozzák.

Szentpétervári régió jelentős ipari központ, az OF hatodik legerősebb gazdasági térsége, a szövetségi költségvetés nettó befizetője. Az évtizedek óta Szentpéterváron rendkívül gyorsan fejlődő ipari ágazat következtében a munkanélküliség a területen igen alacsony (2010:1,1% , 2011 első félév 0,9%), Ennek megfelelően a közmunkaprogram az ÉNYSZ területén egy jóval átfogóbb rendszert képez, ugyanis elsősorban a munkaerőpiaci helyzet javítását tűzi ki célul, amely nem feltétlenül a munkanélküliek közmunkákba való bevonását jelenti kizárólag.

A rendszer az alábbi munkaerőpiaci feladatok megoldását tűzi ki célul:

- szervezetek képzési támogatása, a munkáját várhatóan tartósan elveszítő dolgozó átképzése után
- Felsőfokú végzettségű hallgatók első munkahely megszerzésére irányuló elhelyezkedésével kapcsolatos támogatások a vállaltok számára
- Városfejlesztési közmunkák támogatása
- városi házkezelőség tulajdonában lévő lakóépületek technikai felújításával kapcsolatos közmunkák támogatása
- Műemlék helyreállítás és felújítás munkálatai
- mezőgazdasági betakarítási munkák támogatása
- szociális gondozásban élők állatásával kapcsolatos közmunkavégzés
- egészségügyi intézményekben történő közmunkák.

A szövetségi törvényekben, valamint a regionális rendeletekben foglaltak alapján a közmunkával kapcsolatos feladatok megszervezését, bejelentését, és azok elszámolását a helyi önkormányzatok mellett működő munkaerő központok végzik.

A munkaerőközpont szerződést köt a közmunkásokat foglalkoztató vállalatokkal és szervezetekkel. Előre meghatározott koefficiens alapján meghatározzák a havi munkabérek pontos összegét, továbbá rendelkeznek az elszámolások módjáról és a kifizetések ellenőrzéséről.

A helyi munkaerő központok megfelelő éves keretösszeggel rendelkeznek, amelyet a szövetségi költségvetés és a regionális költségvetés együttesen, az adott időszakra vetített munkanélküliségi ráta figyelembevételével állapít meg. Minden régió – a munkanélküliségi és a szociális adottságot figyelembe véve – eltérő koefficiensok alapján kiszámított normatív támogatást kap.

A közmunkát végző tartósan munkanélküli munkabére Szentpéterváron 6450 rubel. A munkabér után járó közterhek (34% - egységes szociális és egészségügyi hozzájárulás) 95 %-át a regionális munkaerő központ visszatéríti.

A munkavédelmi előírások következtében a munkáltatót terhelő többletköltségek (munkaeszközök, munkakruhák, felszerelések, védőanyagok) teljes egésze is visszaigényelhető helyi munkaerő központtól, amennyiben azok számlával bizonyíthatóak, valamint a közmunkás alkalmazása során merültek fel.

Az elszámolások szigorú számadású okmányok csatolása mellett, általában a hónap eleji munkabér kifizetést követő 5 munkanapon belül megtörténik.

Szentpétervári kormányzat költségvetési támogatása a közmunkaprogramra: 14 millió Rubel (cca 330 ezer EUR)

Előzetes adatok szerint a 5,5 milliós Északi Főváros Szentpétervár területén a közmunka programban résztvevők száma elenyésző, mindössze 2043 fő volt.

Készítette: Nagy Gábor, KGSZ, Szentpétervár

Portugália

A 2011. október 10-én délután 17:45-kor kézhez kapott kérdéseket október 11-én továbbítottuk a portugál illetékeseknek, hivatalos választ idáig nem kaptunk. A rendelkezésre álló 24 órás időkeretben saját ismereteink és kutatásaink eredménye alapján egyelőre röviden az alábbi válaszokat küldjük (azzal, hogy a későbbiekben még kiegészítjük, pontosítjuk):

HÁTTÉR:

Portugáliában, 2011. június 21-én új konzervatív jobbközép kormány alakult. Passos Coelho kormányfő gazdasági mozgástere szűk, a feltételeket a trojkával kötött együttműködési megállapodás diktálja. Az államháztartási hiányt a jelenlegi 9%-ról még az idén 5,9%-re kell csökkenteni. Ehhez súlyos megszorító intézkedésekre van szükség. A portugál gazdaság teljesítőképessége folyamatosan csökken, az ország általános recesszióba süllyedt. A munkanélküliség meghaladja a 10%-ot.

A szociális elosztó rendszerek reformja folyamatos. A közmunka programok szervezése alapján véve inkább szociális, mint munkaügyi kérdés. Mozgatói, támogatói a helyi munkaügyi központokkal együttműködve a helyi önkormányzatok, közhasznú társaságok, alapítványok. A közmunka program neve POC (Programa Ocupacional Casual) és célcsoportja a bejegyzett munkanélküliek.

1. Arányaiban mennyien vesznek részt közmunkában?

Erre vonatkozó friss adatot egyelőre nem találtunk. A kérdést továbbítottuk, várjuk a portugál hatóság választát.

2. Milyen szabályozások vonatkoznak a közmunkára?

A jogszabályi környezet folyamatosan változik. A legfrissebb a 164/2011 sz. rendelet, amely kiegészíti és módosítja a korábbi 294/2010-es és 128/2009-es rendeleteket. (Ezeket mellékeljük az e-mailhez.)

3. Hogyan történik a finanszírozása?

A munkaügyi központokban regisztrált munkanélkülieknek felajánlják a munkalehetőséget, amely a segély mellett plusz kiegészítést (20%), étkezési és közlekedési hozzájárulást, és egészségügyi ellátásra vonatkozó kiegészítő biztosítást jelent a munkavállaló számára, amelyet a munkaadónak kell vállalnia. A munka átmeneti időszakra (max. 12 hónap) szól. Előnyben részesítik az 55 évnél idősebbeket.

KÉSZÍTETTE: SZUROVSZKY KATALIN KÜLGAZDASÁGI SZAKDIPLOMATA / KONZUL

LÁTTA: KONKOLY NORBERT NAGYKÖVET

Románia

A közmunkára vonatkozó jogszabályi környezet –

A Hivatalos Közlöny 586 sz. (2011. 08. 18.) tették közzé a **817/2011 sz. Kormányhatározatot**, amely a **garantált minimális jövedelemmel** kapcsolatos **416/2001-os törvényhez** kapcsolódó Alkalmazási szabályok 50. cikkének a módosítására vonatkozott. Ez utóbbit az 50/2011. sz. Kormányhatározatban fogadták el.

Az említett jogszabály tartalma szerint a **garantált minimális jövedelem** kifizetéseket **Szociális Ellátások Nemzeti Ügynöksége** átveszi az önkormányzatoktól.

A 416/2001-es törvény kiemelt elemei:

- A **garantált minimális jövedelemre** jogosult családjának 1 fő munkaképes tagja kell, elvégezze a közmunkát, a heti munkaidő meghaladása nélkül, tiszteletben tartva a munkára vonatkozó biztonsági- és egészségügyi előírásokat.
- Munkaképes személy: 16 és nyugdíjas kor között; nem vesz részt nappali oktatásban és megfelel a munka-alkalmassági előírásoknak, feltételeknek.
- Közmunka alól felmentett személyek: kisgyermeket nevel 7 éves korig, valamint fogyatékos 16 éves korig; aki súlyosan fogyatékos személyt gondoz, aki szakmai képzésben vesz részt, vagy munkaviszonnyal rendelkezik.
- A **garantált minimális jövedelemre** jogosult személy havonta részt vesz a Munkaügyi központ által szervezett programokban, amely az elhelyezkedését is segíti.
- A jogszabály rögzítette a kötelezően bemutatandó igazolások, dokumentumok körét, valamint, hogy milyen javakkal/vagyonelemekkel rendelkezhetnek a jogosultak. Pl. nem rendelkezhetnek: elektronikai és számítástechnikai eszközökkel, gépkocsival, mezőgazdasági vagy egyéb gépekkel.
- A jogosultnak szerepelni kell a Munkaügyi Központ nyilvántartásában és nem utasíthat el felajánlott munkahelyet.

A garantált minimális jövedelem mértéke:¹

- 125 lei egy személy esetében;
- 225 lei 2 tagú család esetében;
- 313 lei 3 tagú család esetében;
- 390 lei 4 tagú család esetében;
- 462 lei 5 tagú család esetében;
- plusz 31 lei az 5 fő feletti minden családtagért.

Adatok a jogosultakról és igénylőkről –

2010-ben több mint 583.000 személy kapott **garantált minimális jövedelmet**, a jövedelemhez jutottak száma így 11.000 fővel haladta meg az előző évi létszámot. A ráfordítások mértéke meghaladta a 497 millió lei-t.

Az előbb számadatokból származó következtetés szerint ez az a létszám, amely közmunka résztvevője lehetett volna.²

¹ 2011. 03-án 1 Euro = 4,27 Lei

² Sajnálatos módon pontosabb információ nem áll rendelkezésre a közmunkásokat illetően.

Egy 2011 januári, a statisztikai adatok feldolgozásából származó dokumentum szerint³ és a tervezett kifizetések alapján várhatóan 241 ezer fő kellene, részt vegyen közmunka tevékenységben.

Igény benyújtója	Időpont	Jogosultak száma (fő)	Kifizetett/Igényelt összegek (lei)	Megjegyzés
ANPS (Szociális Ellátások Nemzeti Ügynöksége) és Önkormányzatok	2010. 12.	164. 822	27. 409. 199	Többletkifizetés történt 7.155 fő számára
Önkormányzatok hiteligénye	2011. 01.	241. 790	43. 206. 684	2.236 fővel kevesebbnek fognak fizetni.

A Munkaügyi, Család- és Szociális Ellátások Minisztérium első számú vezetőjének megállapítása szerint: „Az a személy juthat szociális támogatáshoz, aki munkát végez annak a közösségnek, ahonnan érkezett”.

„Pénzt azok kapnak, akik dolgoznak ... Az önkormányzatok ki fognak dolgozni olyan fejlesztési elképzeléseket, amelyekhez havi tervek kapcsolódnak, és a tervek alapján kerül sor a közmunka elvégzésére. A munkavégzés dokumentumait a megyei Szociális Ellátások Hivatalai kezelik.”

A központi költségvetés keretei között 2011-ben 15%-al kevesebbet fordítanak a **garantált minimális jövedelem** kifizetésekre, mint 2010-ben, amely maga után vonja az érintettek számának a csökkenését is.

Készítette: Szabó Miklós, KGSZ

Spanyolország

A munkanélküliség az országban a legjelentősebb probléma: a 2009 év végi 18,83 %-ról 2010 végére 20,8 % nőtt (1997 óta nem emelkedett a mutató 20 % fölé); **az OECD-országok közül itt a legkedvezőtlenebb a mutató, jelenleg 21,2 %.** **A 25 év alatti fiatalok esetében a ráta 46,2 %.** **A regisztrált munkanélküliek száma 2011. szeptember végére elérte a 4.226.744 főt.** Augusztushoz képest 2,3 %-kal, 95.817 fővel nőtt az állástalanok száma szeptember végére. **További mintegy fél millió munkanélküli nem szerepel a regisztráltak között,** mert támogatásban, képzésben, átképzésben, stb. vesz részt.

1. A résztvevők aránya a közmunkában

A spanyol kormány célja, hogy a közmunka-jellegű programokban a munkanélküliek 6,1 %-a vehessen részt. 2011. március 31-én a Munkaügyi és Bevándorlási Minisztérium (www.mtin.es) ismertette **munkanélküliség-csökkentő válságtervét (Plan de Choque),** amelynek keretén belül mintegy **260 ezer alacsony végzettségű munkanélküli munkavállalását segítik.**

³ Direcția Serviciii Sociale și Incluziune Socială

2. A közmunka-jelleű tevékenység szabályozása

A spanyol közfoglalkoztatás rendszerét a munka- és szociálisügyi miniszter 1997. évi december 19-i rendelete szabályozza, meghatározva a spanyol közfoglalkoztatás rendszerét, az állami juttatás típusait azon államigazgatási intézmények, régiós közigazgatási szervek, egyetemek, közhasznú szervezetek számára, amelyek munkanélkülieket foglalkoztatnak, általános és szociális közfeladatok és közszolgáltatások ellátására. Ezen projektek finanszírozására a kormány évente a költségvetési törvényben pénzösszeget különít el.

Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat (Servicio Público de Empleo Estatal, www.sepe.es) szerepe kulcsfontosságú: a Szolgálat vezetője minden év október 30-a előtt rendeletben határozza meg azokat a területeket, amelyekre vonatkozóan projekteket lehet kidolgozni, és ezáltal ellátni az adott közfeladatot vagy közszolgáltatást. Ez közzétételre kerül a Hivatalos Közlönyben. Az ÁFSZ választja ki a projekteket.

3. A közmunka jelleű tevékenység finanszírozása

A fenti költségvetési juttatásban azon fent felsorolt intézmények részesülnek, amelyek közfeladat vagy közszolgáltatás ellátására munkanélkülieket alkalmaznak. A juttatást ezen személyek bérének fedezetére kell fordítani. A juttatás az alkalmazott személyek számától, és a velük kötött szerződés időtartamtól függ.

Háromféle finanszírozási kategóriát alakítottak ki:

- A) A fizetendő bérnek el kell érnie a mindenkori ágazati minimálbér összegét, beleértve a 13. és 14. havi bért és a társadalombiztosítási juttatásokat is.
- B) A fizetendő bérnek el kell érnie a mindenkori ágazati minimálbér összegének kétszeresét, beleértve a 13. és 14. havi bért és a társadalombiztosítási juttatásokat is.
- C) A fizetendő bérnek el kell érnie a mindenkori ágazati minimálbér összegének háromszorosát, beleértve a 13. és 14. havi bért és a társadalombiztosítási juttatásokat is.

A kiválasztott közfeladatoknak és közszolgáltatásoknak az alábbi feltételeknek kell megfelelniük:

- a meghirdetett projekteknek egybe kell esniük az ÁFSZ által évente megállapított listán szereplő preferenciális területekkel
- közvetlen közigazgatási közfeladatról és közszolgáltatásról legyen szó
- segítse elő a munka a munkanélküliek képzését és gyakorlati idejének megszerzését alkalmazásuk során
- a projektnek a finanszírozás folyósításának évében kell megvalósulnia.

A projektek kiválasztása az alábbi preferenciák alapján történik:

- kiemelkedő jelentőségű köz- vagy szociális feladat ellátásra szóljon
- segítse elő a munkanélküliek munkaerőpiacra történő visszaintegrálódását
- a projektet indító intézmény társ-finanszírozza a projektet.

A munkavállalók az alábbi feltételek alapján kerülnek kiválasztásra:

- bejegyzett munkanélkülinek kell lenniük
- családfenntartók legyenek (házastárs, 26 év alatti kiskorú gyermekek, magukat ellátni nem képes idősök, vagy befogadott kiskorúak)
- „tartós munkanélküli státuszú” legyen a kiválasztott személy.

Az ÁFSZ figyelemmel kíséri a projekteket, és azokat ellenőrzi, valamint értékeli a projekteket lezáró beszámoló alapján. Figyelemmel kíséri annak sikerességét, pl. a munkavállalónak sikerült-e a munkaerő-piacon újból elhelyezkednie, megkapta-e a megfelelő képzést, gyakorlatot, továbbá a közfeladat vagy közszolgáltatás ellátása megfelelő volt-e.

Szintén fontos elem az Autonóm Tartományok szabadsága. A tartományok saját munkaerő-piaci igényeiknek megfelelően alakíthatják ki aktív munkapolitikájukat igazodva a Spanyol Munkastratégiához.

A munkahelyteremtő válságintézkedés a részmunkaidős foglalkoztatást segítő programmal és a PREPARA Programmal együtt, a 2011. februárban aláírt Társadalmi és Gazdasági Megegyezés részeként **a kormány általános válságtervének egyik fő irányvonala.**

A terv célja az alacsony végzettségű munkanélkülieknek segítése, személyre szabott, egyéni programtervvel, hogy minél előbb visszatérhessenek a munkaerőpiacra. Elsősorban a fiatalokat, az építőiparban dolgozókat, illetve azokat a munkanélkülieket célozza meg a program, akik már hosszú idő óta nem találnak munkát.

A már elindított PREPARA Programban jelenleg 15-20 ezer fő a résztvevők száma. Az eredetileg 6 hónapra szóló átképzési program idején a munkanélküliek havi 400 eurós segélyben részesülnek maximum 6 hónapon át. A programot augusztusban további 6 hónappal meghosszabbította a kormány.

A 10/2011 új rendelet a 17 és 25 év, valamint a 25 és 30 év közötti fiatalok számára olyan munkavégzéssel együttjáró képzési szerződéskötés lehetőségét tartalmazza, amely valamilyen szakmai képzést és minősítést nyújt a fiatalok számára, hogy ezáltal nagyobb eséllyel próbálkozhassanak a munkaerőpiacon. A 25-30 év közöttiek számára ezt a lehetőséget a törvény 2013. december 31-ig biztosítja.

A munkahelyteremtő válságintézkedéshez kapcsolódóan kiemelt feladat egy lakossági szolgáltatási katalógus összeállítása, mely tartalmazza azon szolgáltatások összességét, amely elérhető lesz a munkanélküliek, dolgozók, illetve vállalatok számára a szükséges információkkal.

Készítette: Hajas Gabriella, vezető külgazdasági szakdiplomata, Madrid

Svédország

A svéd gyakorlatban a közmunka ugyan megtalálható, de nem teljesen azonos a magyar kategóriával. A közmunka Svédországban közel sem tölt be olyan nagy szerepet, megítélése és céljai is mások. A közmunka alapvetően időben korlátozott, a svéd gyakorlat viszont a hosszútávú megoldásokat helyezi előtérbe, s ehhez igazítják aktív eszközrendszerüket. A közmunkában való részvételre két alapvető ok vezethet:

a) büntetési jelleg,

b) átmeneti jelleg, az Állami Munkaerőközvetítő Hivatal (Arbetsförmedlingen – Swedish Public Employment Service) útján.

ad a) Amennyiben valakit nem letöltendő szabadságvesztésre ítélték (börtönbeli elzárás helyett), próbaidős büntetést kap. Ezalatt az idő alatt – amely 2 év lehet – az elítéltnak magának kell gondoskodnia a megélhetéséről. Amennyiben az ítélet napi büntetési vagy kártérítési összeggel párosul, úgy ezt egy bizonyos idő alatti keresetnélküli munkavégzéssel „samhälltjänst” (társadalmi szolgálat) válthatja meg. A börtönbüntetésre ítélték egyébként – az elkövetett cselekmény függvényében – akár a börtönben, akár azon kívül is dolgozhatnak, tehát nem feltétlenül a közmunka az egyedüli lehetőség számukra a munkavégzésre.

A legfeljebb 6 hónapos börtönbüntetésre ítélték intenzív őrizete elektronikus úton történhet, amely lehetővé teszi azt, hogy ne kerüljön effektíve börtönbe, de ezt otthonában kell eltöltenie. Ez alól csak bizonyos időszakokra és bizonyos célból kap kivételt, pl. munkavégzésre.

Itt említhető meg, hogy a 15-18 év közötti fiatal elítéltekkel ún. „ungdomstjänst” (fiatalosági szolgálat) típusú munkát végeztethetnek. Ez szintén fizetés nélküli munkát jelent, de a szociális szolgálat kategóriájában, mint például a takarítás vagy a kertészeti munkák.

ad b) Amennyiben egy munkanélküli annak ellenére sem jut álláshoz, hogy részt vett rendszeres munkaerőpiaci programokban, adott esetben szintén végezhet „köz munkát”, de ez nem azonos az előzőekben – büntetési alapon - történő munkavégzéssel, mivel ezért fizetést kap, melyet a Munkaerőközvetítő Hivatal fizet, csakúgy, mint a különféle munkaerőpiaci programokat, költségvetési támogatásból finanszírozza. Ennek kiinduló oka az, hogy mindenki köt ugyan biztosítást munkanélküliség esetére (Arbetskassa), de ha ez időben lejár, akkor biztosítás nélkül maradna. Ilyen esetekben van lehetőség arra, hogy átmeneti „köz munkát” ajánljon fel a Munkaerőközvetítő Hivatal, így ennek leteltével az illető újra jogosult a biztosításra. Ez azonban elég ritka, hiszen a svéd kormány az aktív munkaerőpiaci intézkedéseket helyezi előtérbe.

A svéd kormány munkaerőpiaci intézkedései

Az új munkahelyek teremtése a svéd kormány legfontosabb kérdésköre. A kormány elsődleges célja a teljes foglalkoztatottság elérése, az ehhez vezető úton szükség van a munkaerőpiacon kívül maradás elleni harcra.

Az utóbbi években a svéd munkaerőpiac sokat fejlődött, a munkanélküliség csökkent. A 2010-es évben és 2011 első hónapjaiban tapasztalt fokozatos stabilizálódás után a külföldi pénzügyi piaci történések következtében az állami pénzügyekre nézve is veszélyhelyzetet teremtettek, különösen az euro övezetben és az USA-ban. Ez Svédországot a növekedési prognózisok lefelé történő módosításában érinti. Ennek következtében meg kell akadályozni a munkanélküliség növekedését. Ezért a svéd kormány 2012-re szóló költségvetési tervezetében három területre irányuló, munkaerőpiaci intézkedési csomagot terjesztett be. Ezek: a Munkaerő Közvetítő Hivatal megerősítése, a fiatal munkanélküliek helyzetének javítását célzó intézkedések, valamint a munkahelyek és a fejlődési lehetőségek garantálása.

A kormánynak széleskörű munkaerőpiac-politikája van, mely azt célozza, hogy mindenki a munkaképessége függvényében kapjon munkát. Mindenképpen jövedelmezőnek kell lennie a munkának, ugyanakkor a foglalkoztatásnak is olcsónak kell lennie.

A különböző intézkedésekkel azt kívánják elérni, hogy minél többen kapjanak állást, s a válságot aktív eszközökkel próbálják meg hatástalanítani. Ez meghatározó a jövőbeni „jóléti társadalom” biztosítása szempontjából.

A kormány prioritásai

Érje meg dolgozni

Akik dolgoznak, azoknak érezniük kell, hogy megfelelő bért kapnak elvégzett munkájukért. Azt is vonzóvá kell tenni, hogy a hasznos munkaidő növekedjen, hogy egy kis extrát is adjanak bele a munkájukba, s mint álláskeresők, továbbra is aktívak maradjanak. Ezért hajtott végre a kormány többek között egy négy lépcsős adólevonási folyamatot, amely a munkából származó jövedelmek adóját csökkentette.

Többen legyenek a munka frontján

Mindenkinek, aki dolgozni tud, kell, hogy munkája legyen. A kormány munkaerő politikájának célja a munkaerőpiac funkcionális javítása és az illeszkedés erősítése. Fontos annak a vonzerőnek a növelése, hogy az emberek aktívak maradjanak a munkaerőpiacon.

Ez szükséges ahhoz, hogy Svédországban jó munkakörnyezet legyen.

Aktív munkaerőpiac politika

A tevékenységek, a képzés és a munkaváltási lehetőségek az aktív munkaerőpiac-politika legfontosabb összetevői. Annak érdekében, hogy valaki aktív maradjon, gyors és hatékony támogatást kapjon, valamint a megfelelő intézkedések a legmeghatározóbbak a tekintetben, hogy munkát kapjon az ember. Ennek érdekében

a kormány egy sor intézkedést vezetett be, javítva ezáltal a megfelelő illeszkedést a munkavállalók és a munkaadók között.

Jó iskola

A jó iskolai képzés megelőzheti a munkanélküliséget, egyben segíti az illeszkedést. A kormány ennek érdekében fejleszti a szakmai irányultságú képzést, a szakképzés és a munkaerőpiac közötti kapcsolat mindenképpen javítandó.

Offenzív gazdaság- és munkaerőpolitika

A kormány offenzív gazdaság- és munkaerőpiaci politikát folytat. Cégeknek kell születni, működni és fejlődni Svédországban. A kormány ezért foglalkozik a vállalkozásokkal, a fejlődésorientált innovációs klímával, a K+F tevékenységgel.

Mindezeket csak aktív munkaerőpiaci politikával, valamint felelősségteljes gazdaságpolitikával lehet elérni.

A svéd munkaerőpiacról

2011. augusztus végén Svédországban 370.000 munkanélküli volt, ez 37.000 fővel kevesebb, mint egy évvel ezelőtt. Ez a munkaképes lakosság 7,3 %-ának felel meg, a tavalyi augusztusi 8,1 %-kal szemben. Ebből 217.000 ember volt ún. „nyílt” munkanélküli (4,3%).

A támogatott munkaerőpiaci programokon 154.000 fő vett részt.

Augusztus során 47.000 fő kapott valamilyen „újrakezdési munkát”, s a munkaerő közvetítő irodákhoz 54.000 új, szabad munkahelyet jelentettek be. Az újrakezdési munkát 2007-ben vezették be, s azt jelenti, hogy szubvencionálják azt a munkáltatót, amelyik a munkaerőpiacon már hosszabb ideje munkát nem találó személyt foglalkoztat. Ez különösen azon személyekre vonatkozik, akik betegállományi vagy rehabilitációs ellátásban (pénz) részesültek, vagy betegségi – és képzési támogatást kaptak. Az újrakezdési munkát találók több mint 1/3-a külföldi kötődésű személy.

A munka-vagy képzési garancia 90.000 főt érintett, ebből 27.000-en a 3-as fázisban voltak. Ez azt jelenti, hogy a Munkaerőközvetítő Hivatal foglalkoztatást biztosít mindazon programban résztvevőnek, akik 450 napot meghaladóan kaptak munkanélküli támogatást, de nem találtak még munkahelyet maguknak.

Munkanélküliség esetére segély biztosítást szinte mindenki fizet, a fizetése függvényében. Aki nem, az csak ún. alapdíjat kap, ami napi 320 korona. A segély az első 200 nap alatt a munkanélküliséget közvetlenül megelőző fizetésnek maximum 80%-a, 201-300 nap között 70%-a, 301-451 nap között 65%-a, de napi 680 koronánál nem lehet több (speciális eseteket kivéve, amikor kiemelt foglalkoztatási támogatást kaphatnak 12 hónapig, ez a bér 85 %-a, de nem haladhatja meg a napi 890 koronát). Az összeg adóköteles és beleszámít a majdani nyugdíj mértékének megállapításába is.

A periódus letelte után a segély további folyósításához a munkakeresőnek meg kell felelnie bizonyos feltételeknek, amelyre a munkaerő közvetítőnek számos programja

van, életkortól, képesítéstől, menekült- vagy bevándorolt státusztól, nyelvtudástól és a munkanélküliség okától függően. A megfelelő program kiválasztása mindig egyénre szabott, és a munkaközvetítő jóváhagyásával történik.

A munkanélkülinek el kell fogadnia a felajánlott munkalehetőségeket amennyiben a közvetítőt nem tudja meggyőzni a feltételek lehetetlenségéről. Adott esetben még az ingázást, vagy költözést is vállalnia kell. A 25 év alatti fiatalok számára kialakított, fejlődést elősegítő programokon a részvétel kötelező.

Készítette: Csuhay Miklós, külgazdasági szakdiplomata

Szerbia

1. Arányaiban mennyien vesznek részt közmunkában?

A 2010. évben a Szerb Munkaügyi Hivatal összesen 355 közmunka projektet támogatott, ezek keretében összesen 5.620 munkanélküli személyt foglalkoztattak. Az idei évben is hasonló számú személy bevonására lehet számítani. Szerbiában egyébként a 2011. év I. félévére vonatkozó adatok szerint a regisztrált munkanélküliek száma 749 ezer volt (a munkanélküliségi ráta 22,9%).

2. Milyen szabályozások vonatkoznak a közmunkára?

A közmunka szabályozásáról az alábbi jogszabályok rendelkeznek:

- A munkahelyteremtésről és a munkanélküli biztosításról szóló törvény (Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye 36/09. és 88/2010.);
- Az aktív munkahelyteremtési politika végrehajtásának módjáról és kritériumairól szóló szabályzat (Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye 7/10.).

A Szerb Munkaügyi Hivatal az említett jogszabályok alapján ír ki minden évben pályázatot a közmunka programok szervezésére és finanszírozására.

Szerbiában a közmunka projektekre a vállalatok, helyi önkormányzatok, termelészövetkezetek és civil szervezetek pályázhatnak. A közmunka projektek maximális időtartama 6 hónap, ezek szervezésére az alábbi területeken van lehetőség:

- szociális, humanitárius, kulturális és egyéb tevékenység;
- közérdekű infrastruktúra karbantartása és felújítása;
- környezetvédelmi és természetvédelmi munkák.

3. Hogyan történik a finanszírozása?

A közmunka finanszírozásra elkülönített összegek felhasználása a következőképpen történik:

1. A közmunka projektekben részt vevő munkanélküli személyek nettó bérének kifizetése az alábbiak szerint (1 EUR=101 RSD):
 - 17.600,00 RSD (+ adók és járulékok) az általános iskolai vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkező munkanélküliek esetében;

- 18.000,00 RSD (+ adók és járulékok) a középiskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek esetében;
 - 20.000,00 RSD (+ adók és járulékok) a főiskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek esetében;
 - 22.000,00 RSD (+ adók és járulékok) az egyetemi végzettséggel rendelkező munkanélküliek esetében.
2. A közmunka projektekben részt vevő munkanélküli személyek munkahelyre történő utazásának támogatására szolgáló költségtérítés: 1.500 RSD/fő/hó.
 3. A közmunka projektek végrehajtása után fizetett költségtérítés a munkák időtartama alatt a munkáltató részére:
 - 1.500,00 RSD/fő/hó a szociális, humanitárius, kulturális és egyéb tevékenység folytatása esetén;
 - 3.500,00 RSD/fő/hó a közérdekű infrastruktúra karbantartása és felújítása, illetve a környezetvédelmi és természetvédelmi munkák esetén.

A közmunka projektek végrehajtása után fizetett költségtérítés 70%-ának kifizetése a szerződés aláírását követően történik, a fennmaradó 30% kifizetésére pedig a közmunka projekt lezárását és a szerződéses kötelezettségek teljesítését követően kerül sor.
 4. Továbbképzés esetén fizetett költségtérítés a munkáltató részére: a közmunka összetettségére tekintettel szükség lehet tanfolyamok szervezésére, ebben az esetben a munkáltató egy összegben maximum 50.000,00 RSD támogatásban részesülhet projektenként.

A munkáltató (a közmunka kivitelezője) köteles biztosítani a felsorolt támogatások kifizetését a közmunkában részt vevő munkanélküliek részére.

Karagics Dusko, Külgazdasági szakdiplomata – Belgrád

Szlovákia

Jogi szabályozás:

05/2004. számú törvény a foglalkoztatással kapcsolatos szolgáltatásokról
 31/2004. számú munka-, szociális és családügyi miniszteri rendelet az 5/2004. számú törvény végrehajtására
 44/2004. számú munka-, szociális és családügyi miniszteri rendelet az 5/2004. számú törvény végrehajtására
 231/1999. számú törvény az állami támogatásról

Munkaerő piaci aktív politika (korábbi közmunkaprogram) 2010. évi jellemzői:

	2009.12.31.	2010. évi növekmény	Összesen
Munkanélküli ¹	379.553	329.114	708.667
- APTP-ban résztvevők			124.110
= AC-ban résztvevők			51.882
= ACDS-ben résztvevők			3.995

*Megjegyzés: 1) 5/2004. sz. törvény szerint
 APTP- Munkaerő piaci aktív politika
 AC- Aktiváló tevékenység
 ACDS-Aktiváló tevékenység önkéntes szolgálat formájában*

Aktiváló munka (korábbi nevén közmunka), aminek Szlovákiában jelenleg két formája van (05/2004. törvény 52 §) **támogatása az alábbiak szerint történik:**

1. Kisebb közszolgáltatás önkormányzatok részére

Alanya

Regisztrált munkanélküli

(A regisztráció, az anyagi szükséghelyzetben lévők támogatásának, illetve a szociális támogatás folyósításának feltétele az aktiváló munkában való részvétel.)

Ideje:

Heti 20 óra folyamatosan maximum 6 hónapon keresztül, de lehetőség van ennek ismételt igénybevételére maximum 12 naptári hónapon keresztül.

Szervező:

Önkormányzat

Regionális /megyei Önkormányzat

Forma:

A Munkaügyi Hivatal és az illetékes önkormányzat között kötött írásbeli szerződés alapján

Összege:

Az önkormányzat részére havonta a foglalkoztatott munka költségeinek maximum a 7%-a az első hat naptári hónapban, majd maximum 4%-a a további 12 naptári hónapban, a koordinátor részére havonta a tárgyévvel megelőző év I-III. negyedéve alatti nemzetgazdasági átlagbér maximum 3%-a.

2. Önkéntes szolgálat

Alanya

Regisztrált munkanélküli

(A szolgálat ideje alatt az egy felnőtt főre számított létminimum mértékéig a legszükségesebb kiadásai fedezésére költségtérítési általányt kap)

Ideje:

Heti 20 óra folyamatosan maximum 6 hónapon keresztül.

Rendkívüli/katasztrófa helyzetben ez meghosszabbítható.

Szervező:

Jövedelemszerző tevékenységet nem folytató természetes és jogi személy

Forma:

A Munkaügyi Hivatal és az illetékes szervezet között kötött írásbeli szerződés alapján

Összege:

Az önkormányzat részére havonta a foglalkoztatott munkaköltségeinek maximum a 7%-a, a koordinátor részére havonta a tárgyévet megelőző év I-III. negyedéve alatti nemzetgazdasági átlagbér maximum 3%-a.

Jelenleg folynak a program kibővítésének előkészítésével kapcsolatos munkák, ami alapján egyrészt kiterjesztenék a jogosultak körét az egyetemi végzettségűekre, akik elsősorban a munkaügyi hivatalokban dolgoznának, másrészt a díjazás három részből állna: alap, szolidaritási rész, motivációs rész.

2010-ben aktíváló tevékenységben résztvevők Szlovákiában:Kisebb önkormányzati szolgáltatások:

2.454 alany végzett ebben a formában aktíváló tevékenységet
55.966 munkahelyet teremtve
8.255 ezer euró értékben.

Az 55.966 munkahelyre 51.882 munkanélküli került alkalmazásra, amiből

- 24.000 - nő (46,28 %)
- 51.310 - anyagi szükség helyzetben lévő (98,90 %)
- 51.416 - hátrányos helyzetű munkanélküli (99,10 %)

Önkéntes szolgálat:

1.214 alany végzett ebben a formában aktíváló tevékenységet
4.286 munkahelyet teremtve
4.901 ezer euró szerződéses értékben.

A 4.286 munkahelyre 3.995 munkanélküli került elhelyezésre, amiből

- 2.708 - nő (67,78 %)
- 900 - anyagi szükség helyzetben lévő (22,53 %)
- 2.342 - hátrányos helyzetű munkanélküli (58,62 %)

Készítette: dr. Varga Tibor

Szlovénia**1. Arányaiban mennyien vesznek részt közmunkában?**

2011-ben 2.600 fő részére biztosítanak munkalehetőséget a közmunkában. (Szlovéniában a munkaképes lakosság száma mintegy 1,1 M fő, ebből a regisztrált munkanélküliek száma 2011. augusztusában 106 000 fő volt.)

2. Milyen szabályozások vonatkoznak a közmunkára?

A közmunka törvényi szinten van szabályozva Szlovéniában (Munkatörvénye és munkanélküliség esetén történő biztosítás Uradni list RS št.107/06, 114/06). A közmunka finanszírozásáról külön rendelet van (Uradni list RS št.81/09).

Négy fő csoportot különböztet meg a törvény annak függvényében, hogy ki mikor vonható be a közmunka programba:

Nincs várakozási idő

- rokkantak és azon szülők esetében, ahol a gyerek rokkant
- romák
- azon személyeknél, akik letöltötték a börtönbüntetésüket.

Három hónap várakozási idő után vehetnek részt a közmunkaprogramban azok, akik a munkaügyi központban munkanélküliként regisztráltak és:

- 50 év feletti,
- munkanélküli illetve szociális segílyt kapnak,
- egyedülálló szülők és azok, ahol a házastárs munkanélküli

A munkanélküliként történt regisztrációt követően hat hónap várakozási idő után vehetnek részt a közmunkaprogramban akik:

- első állásukat keresik,
- akinek I., illetve II. fokú szakmai végzettsége van,
- azok a személyek, akik csökkentett munkaképességűek,
- fogyatékkal élő személyek,
- 30 évnél fiatalabb munkanélküli személyek.

A közmunka heti munkaideje 30 óra.

3. Hogyan történik a finanszírozása?

A közmunka finanszírozására a 2011-es évben 16,974 M EUR különítettek el az állami költségvetésből.

Készítette: dr. Várvolgyi Tímea, KGSZ

Törökország

Törökországban – más országok gyakorlatának megfelelően – léteznek közmunkaprogramok, melyek a munkanélküliség csökkentését, a gazdaság élénkítését célozzák. A közmunkaprogram több területet érint: oktatás, egészségügy, karbantartás, állagmegóvás, restaurációs munkák, erdészet, tengerpart tisztítás, vízvezeték, csatornahálózat létesítése, temetők rendezése stb.

A közmunkaprogramokat az Iskur (<http://www.iskur.gov.tr/>) nevű török szervezet koordinálja, melynek az egész ország területén működik hálózata, szoros együttműködésben a

központi török minisztériumok regionális képviselőivel. Az Iskur tevékenységét külön törvény szabályozza.

A finanszírozás elkülönített állami forrásból (a TB-nek fizetett munkanélküliségi hozzájárulásból, annak 20-25%-ából, max. 50%-ig) történik. Ez az elmúlt évben 600 millió török lírát tett ki, idén 1,1 milliárd az előirányzat.

Két évvel ezelőtt 46 ezer embernek, tavaly 44 ezer, idén csak 23 ezer embernek biztosítottak munkát közmunka programokból. Az alkalmazás ideje 5 hónap 29 nap, ui. minimum 6 hónap folyamatos munkavégzés esetén végkielégítés jár.

Fizetésük a minimálbérhez kötött, adójukat, tb-hozzájárulásukat az állam (Iskur) téríti meg.

Készítette: Gálosfai Mihály, KGSZ/Isztambul

Ukrajna

Ukrajnában a közmunka három változata létezik:

- kötelező közmunkák;
- ingyenes közmunkák;
- fizetett közmunkák.

I. Kötelező közmunkák, amelyet az Ukrán Büntető Törvénykönyv 56. Cikke szabályoz, s időtartamuk 60 naptól 240 napig terjedhet. Az ilyen jellegű közmunkák jogerős bírósági ítélet alapján alkalmazhatók, a munkanap nem tarthat 4 óránál tovább, munkabér fizetéssel nem jár.

II. Az ingyenes közmunkák elvét az ukrán gyakorlatban alkalmazzák. A közmunkák jelen módjáról beszélve megjegyzendő, hogy a törvényhozás értelmében, Ukrajnában hiányzik az önkéntes ingyenes közmunkák intézménye. Ellenben a gyakorlat azt mutatja, hogy az ilyen közmunkák az állami és helyi közigazgatási szervek által történő koordinálása belső előírások útján valósul meg. Hivatalosan a részvétel szabad elhatározás alapján történik, ténylegesen pedig kötelező jelleggel bír *(ez jelentős mértékben az állami intézményekre és köztisztviselőkre vonatkozik)*. A közmunkákba bevont személyek munkabére nincs fedezve, mivel a részvétel önkéntesnek van minősítve. Az ilyen akciók lebonyolításának terve és ütemezése belső előírások, vagy kormányrendeletek által történik (az egész országra kiterjedő munkaszombatok).

A közigazgatási szervek részére a nevezett programok előzetes meghirdetésekor az alábbi előírások a mérvadóak:

- „A köztelepülések rendezéséről” c. 2807. számú 2005.09.06-án elfogadott törvény *(utolsó módosítása 2011.03.12-én történt)*
 - o „A köztelepülések rendezésének meghatározása” c. 2. Cikk;
 - o „Vállalatok jogai és kötelezettségei a köztelepülések rendezése terén” 18. Cikk;
- „A helyi önkormányzatokról” c. 280/97-VR. számú 1997.05.21-én kelt törvény *(utolsó módosítása 2011.08.07-én történt)*

- „Hatáskörök a lakásügyi és kommunális gazdálkodás, kereskedelmi szolgáltatások, közétkeztetés, közlekedés és hírközlés terén” c. 30. Cikk;
- Ukrajna Minisztertanácsa előírásai, mint például „Egyes, a minden évben megtartott „A tiszta környezetért” országos akció és a közterület-rendezési nap lebonyolításával kapcsolatos kérdések” 777. számú 2010.03.31-én hozott kormányrendelet.

III. Az ingyenes közmunka ellensúlyozására működik Ukrajnában a **fizetett közmunkák** intézménye. Az ilyen közmunka szervezése alapelveinek szabályozása „A lakosság foglalkoztatásáról” c. 1991.03.01-én született 803-XII. számú törvény *(utolsó módosítása 2011.10.01-én történt)* és „Az állami fizetett közmunka megszervezése rendjének jóváhagyásáról” c. 2009.06.17-én hozott 610. számú kormányrendelete által történik *(az utóbbit a 2008-2009. gazdasági világválság következményei kiküszöbölésére fogadták el)*.

A közmunkákra az állami foglalkoztatási hivatal által nyilvántartott munkanélküli lakosságot vonják be, nagyrészt a kormány által gazdasági jelentőségűnek tartott ágazatokba. Ide tartoznak: sport, közlekedési, egészségügyi, idegenforgalmi és hírközlési infrastruktúrák, ezen belül a 2012-es Európai Labdarúgó Bajnokság előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos létesítmények építése és felújítása. A vállalat (tulajdonformától függetlenül) munkaerő igénylési kérvényt nyújt be. A foglalkoztatási hivatal a maga részéről elvégzi a dolgozók felkutatását, szükség esetén, azok professzionális szakképzését, illetve átképzését. A fizetett közmunkákra történő alkalmazásukat jóváhagyó személyek a foglalkoztatási hivatal nyilvántartásából törleendő, elveszítve munkanélküli státuszukat. Az ilyen vállalatok részére, a dolgozóknak folyósítandó munkabér fedezésére szolgáló állami pénzeszközök átutalása Ukrajna Állami Kincstárán keresztül történik. Az ukrán törvényhozás által előírt szociális garanciák a közmunkába bevont személyekre is kiterjednek.

Készítette: Muszijenko Nyina, titkárnő

[Áttekintés és forrásanyagok az OECD közmunka-programokkal kapcsolatos kérdésekről készített elemzéseiről, egyes országok gyakorlatáról](#)

I. A közmunkaprogramok helye-szerepe az OECD megítélése szerint

A közmunkaprogramok során a kormányzat általában rövid, határozott idejű, képzettséget nem igénylő, minimálbéres munkalehetőséget kínál a munkanélküliek számára, a humántőke fejlesztésének és a szegénység enyhítésének kettős célja mellett. A programok megfelelő felépítés esetén nem csupán munkalehetőséget, s így jövedelmet biztosítanak a legelesettebbeknek, de elősegíthetik a társadalmi beilleszkedést, illetve mérsékelhetik a nemek közti egyenlőtlenségeket. Ezért némely esetben megfelelő eszköznek tűnnek a szegénység felszámolására, illetve a

hátrányos helyzetű térségek infrastrukturális és gazdasági fejlesztésére. Némely országokban – különösen, ahol nincs formális munkanélküli-ellátás –, biztosítási, illetve szociális védőháló-funkciót is betöltenek.

A közmunkaprogramok jelentősége a fejlődő országokban erősebb. Bár számos fejlett országban is létezik hasonló példa, az OECD adatai szerint a tagországok 2007-ben átlagosan mindössze a GDP 0,05%-át költötték hasonló programokra, melyek a munkaerő 0,6%-át fedték le. Ezzel szemben, például Indiában, illetve Dél-Afrikában a kiadások a GDP 0,5, illetve 0,25%-át is elérik az utóbbi években, az érintett munkavállalói kör pedig a teljes munkaerő 10, illetve 3%-t teszi ki. Az OECD-országok közül Belgiumban, Franciaországban, Írországban és Szlovákiában működnek a legjelentősebb programok, a munkaerő 1,1-2,7%-át érintve.

A programok által biztosított munkalehetőség időtartama, a munkalehetőség típusa, a program időzítése és a fizetett bérszint mind a sikert meghatározó alapvető jellemző. Ez utóbbi szempont talán a legfontosabbak közé tartozik, mivel a jelentkezők (ön)szelekciója által meghatározza a programban résztvevők összetételét. A túl magas bérszint ronthatja a piaci foglalkoztatottak munkaösztönzőit. Bár az alacsony bérszint javítja a célzást, hisz ekkor olyanok döntenek a részvétel mellett, akik leginkább rászorulnak a segítségre, ugyanakkor a túl alacsony mértékkel a programok eredeti célja, a mobilizálás, illetve a szegénység enyhítése lehetetlenül el. A mexikói PET, illetve az indiai NREGA programban az országok (egyébként meglehetősen alacsony) minimálbéréhez igazították a bérszintet. Az indonéz PNPM vidékfejlesztési programban viszont a piacon dolgozó társaikénál alacsonyabb a képzetlen résztvevők számára ajánlott jövedelem szintje.

A programok intézményi háttere is fontos összetevő. A helyi közösség által irányított programok előnyei a hatékonyabb célzás és a jobb monitoring, illetve, hogy a szükségleteket jobban kielégítő projektek indulhatnak. Hátrány lehet ugyanakkor, hogy magasabb a korrupció és a nepotizmus veszélye. Ugyanakkor a civil szervezetek már a korai, tervezési szakaszban történő bevonása kedvező lehet ebből a szempontból. A legtöbb esetben számos minisztérium és egyéb kormány szerv is érintett a lebonyolításban, így a hatékony koordináció, a gyakran magas költségek ellenére is nélkülözhetetlen. Például a munkanélküliekkel foglalkozó intézményeknek naprakész információkkal kell rendelkezniük az elérhető közmunka-lehetőségekről. Ugyancsak elengedhetetlen a működés és az eredmények rendszeres monitoringja, amelynek ki kell térnie a célzás pontosságára, a szegénység mérséklő hatásokra, illetve, hogy a program mennyiben volt sikeres a munkaerő-piaci reintegráció tekintetében.

Az OECD vizsgálatai szerint az általuk vizsgált programok közül egyetlen olyan sem volt, amely minden téren sikeresnek tekinthető. Például, bár a chilei foglalkoztatási program sikeresen emelte a résztvevő háztartások jövedelmét és foglalkoztatási kilátásait, ugyanakkor negatívan hatott az idősebb korosztályok munkaösztönzőire és hozzájárult az iskolát idő előtt elhagyó fiatalok arányának emelkedéséhez. Az indiai NREGA program a munkahelyteremtés és a marginalizált csoportok elérése szempontjából volt sikeres, viszont a források felhasználása távolról sem volt hatékony, gyakoriak voltak a visszaélések (fantomdolgozók, a bérek részleges kifizetése, korrupció) és az adminisztratív költségek is jelentősek voltak.

Általánosságban kérdéses, hogy a közmunkaprogramok a szegénység mérséklésének hatékony eszközei-e. Számos tanulmány megállapításai szerint a feltétel nélküli pénzbeli támogatások jobb hatásokkal enyhítik a szegénységet, az általános növekedést célzó programok pedig hatékonyabbak lehetnek munkahelyteremtési szempontból. Az OECD véleménye szerint, bár a közmunkaprogramok

nem a legmegfelelőbb eszközök a szegénység általános mérséklésére, válság idején hasznos eszközök lehetnek – különösen a minimális tőkeigényű projektek. A pénzbeli támogatásokkal összevetve, az alacsony munkajövedelem hatásos (ön)szabályzó eszköz a célzás javítására és a már működő programok könnyebben kiterjeszthetők gazdasági visszaesés idején, amivel mérsékelni lehet annak káros munkaerő-piaci hatásait.

A közmunka-programokat, mint aktív munkaerő-piaci politikák közé tartozó eszközt, csak speciális feltételek fennállása esetén, nagyon szűk, más eszközök által nem elérhető csoportokkal kapcsolatban tartja alkalmazhatónak az OECD, mivel rendszerint jelentős holtteher-veszteséggel és rendkívül magas fajlagos költséggel járnak, melyek jellemzően nem járulnak hozzá érdemben a résztvevő csoport elhelyezkedési lehetőségeinek javításához, képzettségi szintjének fejlesztéséhez.

Ezzel együtt, válság esetén, illetve azokban az esetekben, ha (akár lokálisan) nincs elegendő munkalehetőség, a közmunkaprogramoknak lehet szerepe, mint a munkakeresők „utolsó reménye” a legnehezebb helyzetben levő, legsebezhetőbb, a szegénység veszélyének leginkább kitett közösségekben. Gyakran, különösen a rendkívül alacsony képzettségű és régóta munkanélküli csoportok esetében a közmunkaprogramok jelenthetik az egyetlen lehetőséget arra, hogy az érintettek valamilyen formális, legális munkához jussanak. Több fejlett országban (Japán, Dél-Korea, USA) pedig az idősebbek foglalkoztatására jelent jól alkalmazható eszközt a közmunka. Ugyanakkor nem szerencsés, ha egy program kifejezetten adott korosztályra irányul, mert ez stigmatizáláshoz vezethet és tovább nehezíthet az idősebbek elhelyezkedési esélyeit a munkáltató negatív hozzáállásának erősítése révén.

A programokban rejlő teljes potenciált ugyanakkor sehol nem aknázták még ki. Különösen a résztvevők képzettségének fejlesztésére irányuló tevékenység erősítését illetően látszik még sok teendő, mivel ennek hiányában a tényleges elhelyezkedés esélyei nem javulnak, s így programok csak átmeneti segítséget képesek nyújtani a résztvevőknek, vagy az íráspéldához hasonlóan csak egy szűk (adott időszakban jelentkező) rétegnek jelentenek tartós (de nem költséghatékony) megoldást.

II. Néhány ország gyakorlatának rövid bemutatása

A részletesen tárgyalt országok kiválasztását alapvetően meghatározta az elérhető információk köre. Bár több OECD-kiadványában található utalás az itt tárgyaltakon kívüli országok gyakorlatára, az ezek részletes bemutatásához szükséges információk nem voltak elérhetőek.

Az áttekintett kiadványok alapján vizsgálatra érdemes lehet az ausztrál „Work for the Dole” program, vagy az argentin „Jefes y Jefas” program, amely utóbbi a (nem az OECD által végzett) vizsgálatok szerint, különösen a nők esetén képes volt javítani a résztvevők elhelyezkedési esélyeit. A Csehországban 2008 márciusától bevezetett rendszer is figyelmet érdemelhet, a személyre szabott aktiválási tervek és legalább hat hónapja szociális támogatásban részesülők részére előírt havi 20 órányi „önkéntes munka” miatt. A 2000-ben Szlovákiában bevezetett Közhasznú Munkaprogram is releváns lehet, amely a munkanélküliek közel 12%-a részére jelentett átlagosan mintegy féléves, a minimálbérhez közeli jövedelmet biztosító képzetlen munkalehetőséget. A kormány által finanszírozott program keretében az

önkormányzatok szervezték a tényleges projekteket, s az érintettek már háromhavi részvétel után ismételten jogosulttá váltak a munkanélküli ellátásra.

II. 1. Japán

Japánban régóta fontos szerepet játszik a közfoglalkoztatás, első sorban, mint keresletoldali intézkedés (különösen 2000 óta került a munkahelyteremtés a fókuszba), illetve, mint a regionális fejlesztéspolitika eszköze. Fontos kiemelni, hogy a közmunkaprogramok Japánban nem csupán a munkanélküliek számára elérhetőek, de az utóbbi években a felvételnél már előnyt élveztek a munkanélküliek. A közelmúltban változó szabályok szerint a „Szülőföldi Foglalkoztatás-Fellendítési Speciális Támogatás” legalább 50%-át olyan személyek munkabérére kell fordítani, akik a részvétel előtt munkanélküliek voltak, míg a „Sürgős Munkahelyteremtési Program”-ban legalább 75%-ban kell munkanélkülieket alkalmazni. Az általános célszámokat részletes szabályrendszer is kiegészíti, mert a hatóságok így akarják elkerülni azt, hogy a támogatásokat munkaerő-piaci intézkedés helyett az igénybe vevő intézmények működési finanszírozási forrásként kezeljék.

Érdeemes megemlíteni az 1974-ben kísérleti jelleggel, majd 1989-ben ténylegesen is beindult „Ezüst Emberi Erőforrás Központ”-ok (SHRC) rendszerét is. A 89-ben 200 ezer idős (minimum 60 éves, de többségük 70 körüli) munkavállalóra kiterjedő, majd ezt követően gyorsan bővülő (2005-ben már 1500 egységgel 770 ezer főt lefedő) hálózat egységeit a helyi munkaügyi központok alapítják, de működésük önálló. Költségeiket, beleértve az adminisztratív személyzet, a helyiségek és a főbb berendezések költségeit állami forrásokból fedezik (az önkormányzatok kiegészítést adnak). A Központok szerződést kötnek a potenciális munkáltatókkal, a tagok pedig a ledolgozott idő arányában osztoznak a jövedelmen. A Központok általában könnyű fizikai munkára szerződnek (pl. park-takarítás, gyomlálás, épületgondnoki munka, plakátragasztás, stb.), de adminisztrációs feladatokat is elvállalnak (parkolóhelyek adminisztrációja iskolákban, közösségi központokban, stb.), vagy egyes irodai munkákat (recepációs munka, borítékok címzése, stb.). A kormányzati tervek szerint az SHRC-k tagsága hamarosan 1 millió főre bővül, ami a 65 év feletti munkavállalók ötödét jelentené.

II. 2. Írország

Három hasonló célú program létezik Írországban: a Közösségi Foglalkoztatás (CE), a Munka Kezdeményezés (JI) és a Szociális Gazdaság Program (SEP).

A Közösségi Foglalkoztatás (CE) keretén belül a résztvevők saját lakóközösségükben végezhetnek hasznos tevékenységet, melynek irányítását egy helyi szervezet, a finanszírozását pedig a munkaügyi szervezet (FÁS) végzi. A tevékenységek főbb területei a szociális ellátás, az egészségügy, a kulturális örökség védelme, a művészet, turizmus, sport, környezetvédelem és oktatás. Sok projekt már igen régóta fut és állandó bázissal rendelkezik. Például az ICTU szakszervezeti szövetség munkanélküliekkel foglalkozó 25 irodájának alkalmazottait is a CE program keretében foglalkoztatják, de igen leggyakrabban gyermekmegőrzéssel, -gondozással foglalkoznak a programban részt vevők. Ez utóbbi például jó példa arra, hogyan járulhat hozzá a program többszörösen is az aktivitás javításához (például a gyermeküket egyedül nevelők elhelyezkedési esélyeinek javításával), de arra is

rámutat, hogy a program egyes esetekben a versenyszférában megtalálható szolgáltatásokkal is konkurál. A programokat „kiemelkedő kaliberű” koordinátorok felügyelik (egy tanulmány szerint ez a kulcs a program sikeréhez), a résztvevők pedig többnyire részmunkaidőben (átlagosan heti 19,5 órában) dolgoznak. Az ezért cserébe kapott bér a munkanélküliek esetében kiváltja a munkanélküli juttatást, de rokkantak, vagy gyermeküket egyedül nevelők nagyrészt megtarthatják szociális járandóságukat is a CE-bér mellé. A programban való részvétel maximális hossza 1 év, de 6 hónap szünet után ez megismételhető. A programok indulásakor az olyan területeken, ahol az egyházak és alapítványok is gyengék voltak, s még a tanárok, vagy az orvosok sem helyben laktak, a FÁS különösen aktív szerepet játszott a projektgazdák felkutatásában.

Az 1998-as és 2005-ös vizsgálatok is arra a következtetésre jutottak, hogy a program nem javította érdemben az elhelyezkedés esélyeit, nem kielégítő a célzás, illetve az oktatási tevékenység, s igen jelentős a programba rendszeresen visszatérők száma. Válaszul a kritikákra, a programot jelentősen visszavágta (40 ezerről közel a felére) a kormányzat, s egyúttal a szabályrendszer is átalakult. Az egészségügyi szektorban és a gyermekellátás területén működő helyek (mintegy 6000, az összes 27%-a) számát nem csökkentették, de a belépési feltételeket általánosan szigorították. A minimális korhatár 21 évről 25-re emelkedett, s főszabályként egy személy sem lehetett összesen 3 évnél (különösen hátrányos helyzetű 4 évnél, 55 év feletti pedig 6 évnél) hosszabb ideig a program tagja. A változások eredményeképpen a program a szociális ellátórendszeri feladatok felé tolódott el, s érdemben növekedett a résztvevő idősebbek és rokkantak aránya is.

A foglalkoztatás mellett ugyanakkor a CE deklarált célja az elhelyezkedési esélyek képzéssel történő javítása is. Ennek érdekében egyéni tanulmányi terveket alkalmaznak, amiben kötelező és szabadon választható modulokat sajátíthat el a programban résztvevő a saját ritmusában. Bár a program után sikeresen elhelyezkedők aránya viszonylag alacsony (30% körüli), az értékelések szerint a CE számos helyen érdemben képes volt enyhíteni társadalmi feszültségeket, és érdemi alternatíváját nyújtotta a hosszú távú, passzív munkanélküliségnek a magas munkanélküliséggel küzdő területeken. Emellett addig hiányzó, vagy elégtelen társadalmi szolgáltatásokat teremtett meg és mobilizálta a civil társadalmat is. Ugyanakkor ezzel jelentős költségigény párosult, s a közelmúlt átalakításai vegyes eredménnyel jártak. A védett szakterületeken a program már összemosódni látszik a közszolgálati munkával, míg az idősebb korosztályoknak a korai nyugdíjba vonulás egy speciális formáját jelentheti.

Bár a programot a gazdaság fellendülésével párhuzamosan – a közgazdasági racionalitásnak megfelelően – valamelyest csökkentették, kérdéses, hogy indokolható volt-e a munkanélküliség alacsony szintje mellett is a munkaerő mintegy 1%-át ilyen jellegű közmunkaprogramban foglalkoztatni, mivel az ilyen programok leginkább a dekonjunkctúra miatt megnövekvő munkaerő-piaci feszültségek átmeneti kezelésére alkalmasak, s tartós fennmaradásuk esetén veszélyeztetik a munkaerő piaci erők vezérelte reallokációját.

A Munka Kezdeményezés (JI) elnevezésű másik program 1996-ban indult azzal a céllal, hogy három évig teljes munkaidős állást biztosítson azoknak a 35 év felettieknek, akiknek az utóbbi 5 évben nem volt állásuk. A kijelölt településeken működő programot helyi bizottságok felügyelik. A részvétel hossza az adatok szerint ugyanakkor az esetek 42%-ában meghaladja a három évet, és esetenként akár a 8 évet is eléri. Bár a CE és a JI első alapvetően igen hasonlóak, a JI-ben a fizetés

szintjét nem a szociális ellátórendszeri besorolás határozza meg. 2004 novembere óta a JI zárttá vált és új résztvevők bevonására nincs lehetőség.

A Szociális Gazdaság Program (SEP) 2001-ben indult és a JI-hez hasonlóan a 35 év feletti munkanélkülieket, illetve az egyedülálló szülőket célozza. 2003 májusára 335 vállalkozás (többségük 18 hónapnál fiatalabb, tehát kifejezetten erre a célra alapították) kínált a program által finanszírozott munkahelyeket 2257 ember számára. Ezek egy része ún. „közösségi vállalkozás”, ami a tervek szerint középtávon önfinanszírozóvá vált volna (ez a 2004-es felülvizsgálat szerint igen kevés esetben sikerült), másik része ún. „kereslethiányos vállalkozás”, amely olyan termékeket, illetve szolgáltatásokat állít elő, amit a közösség piaci körülmények között nem tudna megfizetni a hátrányos jövedelmi helyzete, vagy alacsony népsűrűség miatt. A vállalkozások számos tevékenységi körökbe tartoznak, de leggyakrabban gyermekmegőrzési, -gondozási szolgáltatást végeznek. A támogatás maximális hossza elméletileg 3 év, de egyéni szinten ebben a programban nincs korlátozva a támogatott munkahelyen tölthető idő. A 2004-es felülvizsgálat során azt találták, hogy a programban résztvevők előtte gyakran már a CE, illetve JI programokat is igénybe vették, így kétséges, hogy képesek lesznek-e visszatérni valaha a támogatás nélküli munkaerőpiacra. Bár a korábbi kötelezettségvállalásokat teljesítik, már 2003 óta nem bővül a SEP sem, s 2005-től már az elnevezése is megváltozott (Közösségi Szolgáltatások Program lett).

Az ír tapasztalatok tehát sok tekintetben egybecsengenek más országok hasonló programjaival. A teljes munkaidős, nem-piaci alapú, támogatott állásokat létrehozó programok a magas költségigény és a munkaerőpiacra történő visszavezetés szempontjából alacsony hatékonyság következtében viszonylag rövid időn belül már nem képesek új belépőket fogadni adott költségvetési kereten belül, viszont politikai, vagy morális nyomásra a programban résztvevők számára gyakran élethosszig tartó munkáltatóvá válnak. Viszont ezáltal az amúgy relatíve magas (és a gyakran szenioritás elvű javadalmazás miatt növekvő) fajlagos kiadások nem indokolhatók pozitív munkaerő-piaci hatásokkal, hisz csak egy rövid időszakban tudnak a programok a rászoruló munkakeresőkön segíteni.

II. 3. India

Az indiai Nemzeti Vidéki Foglalkoztatási Garancia Program (National Rural Employment Guarantee Scheme - NREGA) India és talán a világ legnagyobb közmunkaprogramja, mivel 2008-2009-ben a munkaképes korúak 10%-ra terjedt ki. Noha már a 70-es évektől léteztek elődei, egész Indiára kiterjedő formában 2006-ban indult és 2009-ben jelentősen kibővítették. A program célja, hogy valamennyi vidéki háztartás egy tagja számára legalább évi 100 napnyi, képzetlen, kétkezi munkalehetőségből származó jövedelmet biztosítson, legfeljebb 5 km utazás mellett. A fő tevékenységek a vízkezelés, a szárazság elleni védekezés, illetve a földkezelés. A résztvevők az agráriumra érvényes minimálbérének megfelelő jövedelemhez (induláskor napi 100 rúpia) juthatnak. Amennyiben a kérelmező a programban való részvételre irányuló kérelmet követő 15 napon belül nem kapott munkaajánlatot, a minimálbér 30-50%-a közötti értékű munkanélküli ellátásra szerzett jogosultságot.

Az OECD értékelése szerint, bár a NREGA fontos szerepet játszik a szegénység rövid távú kezelésében, illetve egyenletesebbé teszi a vidéki népesség évközi foglalkoztatását, továbbá lelassítja a vidéki népesség városokba történő migrációját a benne rejlő potenciált eddig nem sikerült kiaknázni. Működésének első két évében a

rendelkezésre álló források csupán 55%-át használták fel, ráadásul a program célzása sem különösebben hatékony. Az adatok szerint a résztvevők közül 57, illetve 89%-ot tesznek ki a 400, illetve 600 rúpia fejenkénti havi jövedelemmel rendelkező háztartások, ami csak kissé magasabb, mint a teljes népességen belüli 45 és 79%-os arányuk. A források kihasználása, különösen a szegényebb államokban, továbbra is alacsony, valószínűleg a finanszírozási modellnek köszönhetően. A finanszírozás ugyanis nem az államok jövedelmi szintjétől, hanem az a Vidékfejlesztési Minisztériumnak leadott Éves Munka- és Költségvetési Tervtől függ. Így azok az államok, melyek fejletlenebbek és kisebb a munkakeresletet érintő tervezési, menedzsment- és előrejelzési kapacitásuk, átlagosan kevesebb forráshoz jutnak, s ráadásul ehhez még hozzájárulnak a végrehajtási kapacitás gyengeségei helyi szinten. A végrehajtási problémák fő okai közül kiemelendők a megfelelő kommunikáció hiánya, a térségi tervezés gyengeségei (kevés, vagy gyenge az előkészített, releváns projekt), adminisztratív hibák, korrupció, nepotizmus.

A foglalkoztatás átlagos hossza mindössze 50 nap (2007-ben a 16,6 millió résztvevő háztartásból nem egész 800 ezren töltötték csak ki a 100 napot), részben azért, mert a vidéki népesség csak a mezőgazdasági holtszezonban, illetve extrém szárazság esetén mutat igazi érdeklődést a program iránt. A programban való részvételt igazoló kártyák kibocsátása és a tényleges munkára való jelentkezés között óriási különbség van – az utóbbi csak mintegy 40%-a az előbbinek –, a munkalehetőség hiányában fizetendő juttatással kapcsolatban pedig nincs adat. Egy felmérés szerint a munkára jelentkezők 80%-a nem kapott az előírányzott 15 napon belül tényleges munkalehetőséget.

A közmunkaprogramok potenciálisan rendkívül jelentős produktív érték létrehozására lennének képesek. Az infrastruktúra, öntözési rendszer, vagy más társadalmilag hasznos érték alulfoglalkoztatottak bevonásával történő előállításuk hosszabb távon is javítja az érintett térségek termelékenységét. Az indiai tapasztalatok ugyanakkor többnyire kedvezőtlenek. Széles körben vallott nézet, hogy a közmunka során elkészült beruházásokat „a következő monszon elviszi”. Bár ennek a hivatalos értékelés gyakran ellentmond, a felmérésben szereplő adatok jelentős része önértékelésből, vagy olyan forrásból származik, ahol a kitöltők nincsenek tisztában az elvégzett munkákkal kapcsolatos minőségi kritériumokkal. Számos bizonyíték utal arra is, hogy a közmunka során létrehozott létesítmények karbantartása is hiányos, így még a megfelelő minőségben elkészült eszközök is gyorsan tönkremennek.

Az NREG költségvetése az indai kormány egyik kiemelt programjaként 144%-kal emelkedett indulása óta. Ugyanakkor semmiféle hivatalos költség-haszon elemzés nem készült sem önmagában, sem a többi jóléti programhoz viszonyított hatékonyságáról. Egy korábbi programokról készült szimuláció adatai alapján valószínűleg a munkaprogram magasabb költséggel képes csak a szegénység hasonló mérséklésére, mint a direkt jövedelemtranszferek. Ugyanakkor ez a megközelítés figyelmen kívül hagyja a program az aktivitás növelésében játszott szerepét, amelyre pedig ki kellene térni egy átfogó értékelés során.

II. 4. Dél-afrikai Köztársaság

A dél-afrikai Kibővített Közmunkaprogram (Expanded Public Works Programme - EPWP) 2004-ben indult, a korábbi Nemzeti Közmunkaprogram (NPWP) és a Közösségi Közmunkaprogram (Community Based Public Works Programme - CBPWP) utódjaként. megemlítendő ugyanakkor, hogy Dél-Afrikában már a 90-es

évek közepétől működtek közmunkaprogramok, miután a kormány megállapodott az építőipai vállalkozásokkal és szakszervezetekkel a munkaintenzív építési módszerek alkalmazásáról. Az erről szóló keret-megállapodás fokozatosan bővült, s végül a közmunkaprogramokkal kapcsolatos legjobb gyakorlatokról szóló szabályrendszerként hivatalosan is kihirdették 2002-ben. A szabályrendszer amellet, hogy célokat tartalmaz egyes csoportok (fiatalok, nők, csökkent munkaképességűek) alkalmazásának aránya tekintetében, előírja, hogy az alkalmazottak kiválasztásába be kell vonni a releváns társadalmi szervezeteket. Emellett lehetővé teszi azt is, hogy a kivitelezők a munkaintenzív projektekhez olyan különleges szabályokkal alkalmazzanak munkaerőt, mint a feladat-alapú bérezés, vagy a helyi bérszínvonalhoz igazított bérszint. A speciális feltételek alkalmazhatósága azonban időben korlátozott, s a résztvevők képzésre is jogosultságot szereznek.

Az EPWP a világ harmadik legnagyobb infrastruktúra-fejlesztési programjaként kulcsfontosságú szerepet tölt be Dél-Afrika szociális védelmi stratégiájában. A program, melyben valamennyi kormány szerv és állami tulajdonú vállalkozás részt vesz, rövid távú munkalehetőséget kínál a munkanélküliek és a marginalizált csoportok (képzetlenek, fiatalok) számára a következő négy területen: infrastruktúra (pl. útépités), gazdaság, környezetvédelem (pl. gyommentesítés, vízügyi gazdálkodás, tengerpart-gazdálkodás) és szociális ellátás (pl. korai gyermeknevelés, -gondozás). Az ideiglenes munkán túl a program céljai közt szerepel, hogy a résztvevők képzettségének fejlesztése révén (pl. munkahelyi tréningekkel) hozzásegítsék őket a munkanélküli státusból való sikeres kitöréshez.

A legtöbb kritika szerint ugyanakkor, az EPWP erőforrásai nem elégségesek a kettős cél eléréséhez. 2007-ben a teljes költségvetés csupán 8%-át fordították bérjellegű kiadásokra az infrastrukturális beruházásoknál, de ez az arány a szociális ellátás területén is csak 48% volt. Ezzel együtt a program teljes költségvetése robbanásszerű emelkedést mutatott. A 2004-es induláskor 7,8 milliárd randos program kiadásai 2008-ra 54 milliárd fölé nőttek, miközben a „megteremtett munkalehetőségek száma” évi 400 ezerről 1,45 millióra ugrott (az összevetést nehezíti, hogy a publikált mutatószám nem veszi figyelembe a foglalkoztatási idő változó hosszát). A dél-afrikai kormány ugyanakkor a program további bővítését tervezi, hogy középtávon elérjék az évi 400 ezer teljes munkaidős állásnak megfelelő szintet.

A program által biztosított munkahelyek általában meglehetősen rövid életűek és alacsony jövedelmet biztosítanak. 2007-es adatok szerint az infrastrukturális területen 51, a szociális ellátásban pedig 165 nap volt a közfoglalkoztatás átlagos hossza. Bár általános tendencia, hogy az átlagos időtartam elmarad a tervekben szereplőhöz képest, a magas munkanélküliségi rátával küzdő területeken az elmaradás még súlyosabb, mivel erősebb a résztvevők rotálására irányuló nyomás. A végrehajtási nehézségek mellett a program hatékonyságát tovább rontja a tényleges kiadások alacsony, a tervektől elmaradó szintje is, amely valószínűleg annak köszönhető, hogy a projektekről szóló döntések idején gyakran igen bizonytalan a finanszírozási háttér. A célzás ezzel szemben viszonylag eredményes. Az első fázisban a résztvevők 58%-a nő volt, az érintett háztartások átlagos létszáma pedig 5,5 volt, amelyek átlagos jövedelemszintje megduplázódott a program következtében. A felmérésben választ adók 90%-a úgy vélte, hogy a létrehozott beruházások 90%-a tartós lesz és a résztvevők 75%-a értékelte pozitívan a program családjára gyakorolt hatását. Ugyanakkor a programot elhagyók mindössze harmada talált támogatás nélküli munkát, s ezeknek is mindössze csak fele dolgozik teljes munkaidőben.

2009 áprilisában bejelentették a program második fázisát is, amely már inkább a munkahelyteremtésre összpontosít a képzés helyett. Javítani kívánják továbbá a kormányzati szervek közti koordinációt és a programok méretének növelése mellett a foglalkoztatás átlagos idejének növelését célzó ösztönzőket is beépítenek. Az új program három fő területre fókuszál. A közszférában (szociális ellátás, egészségügy) hosszabb távú foglalkoztatás valósul meg, célzott képzésekkel, melyeket az érintett tárcák a programtól függetlenül finanszíroznak. A nemzeti és tartományi kormányzatok projekt-alapú infrastruktúrafejlesztést folytatnak majd, amelyeknél teljesítmény-alapú ösztönző rendszeren keresztül hívhatják le a munkaintenzív beruházások bérköltségének finanszírozását. A program új elemét a kormányzati társfinanszírozásban működő, de civil szervezetek (non-profit szervezetek, egyházak, stb.) által irányított projektek jelentik. A program kiterjesztésével ugyanakkor például a közszférában már elmosódhatnak a közfoglalkoztatás és a közszolgálat közti határok, így nagyon gondosan kell eljárni a program célzásakor, hogy elkerülhetőek legyenek a két szektor közti negatív kölcsönhatások.

Az OECD tanulmányra vonatkozó irodalomjegyzék

- OECD (2010), OECD Employment Outlook 2010: Moving beyond the Jobs Crisis, OECD Publishing.
- OECD (2010), Tackling Inequalities in Brazil, China, India and South Africa: The Role of Labour Market and Social Policies, OECD Publishing.
- OECD (2006), Live Longer, Work Longer, OECD Publishing.
- OECD (2004), OECD Territorial Reviews: Czech Republic 2004, OECD Publishing.
- OECD (2002), OECD Economic Surveys: Slovak Republic 2002, OECD Publishing.
- OECD (2001), Innovations in Labour Market Policies: The Australian Way, OECD Publishing.
- Duell, N., D. Grubb, S. Singh and P. Tergeist (2010), "Activation Policies in Japan", OECD Social Employment and Migration Working Papers No. 113.
- Leibbrandt, M., et al. (2010), "Trends in South African Income Distribution and Poverty since the Fall of Apartheid", OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 101.
- Grubb, D., S. Singh and P. Tergeist (2009), "Activation Policies in Ireland", OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 75.
- Kalužná, D. (2008), "Main Features of the Public Employment Service in the Czech Republic", OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 74.
- OECD Territorial Development Policy Committee - Making The Most Of Public Investment In A Tight Fiscal Environment: Multilevel Governance Lessons From The Crisis - GOV/TDPC(2011)2
- OECD Development Assistance Committee - Employment Is The Major Route Out of Poverty - How Donors Can Help (Background Papers) - DCD/DAC(2009)16/ADD
- OECD Development Assistance Committee - Social Protection, Poverty Reduction And Pro-Poor Growth (Background Papers) - DCD/DAC(2009)15/ADD